

transect

ARCHEOLOGISCH ONDERZOEK ▸ ADVIES

Transect-rapport 5952

Wijchen, De Ploeg (Woeziksestraat 100). Gemeente Wijchen (GD)

Archeologisch bureauonderzoek (BO)

WIJCHEN
1950

transect: archeologie, erfgoed, ruimte

Overijsselhaven 127
3433 PH Nieuwegein

T: 030-7620705
E: informatie@transect.nl

Auteur	D. van der Linde
Versie	Versie 1.1
Projectcode	25050026
Datum	01-07-2025
Opdrachtgever	Van de Klok Groep
Uitvoerder	Transect b.v. Overijsselhaven 127 3433 PH Nieuwegein
Bureauonderzoek	D. van der Linde
Inhoudelijke controle	A.A. Kerkhoven (Senior KNA Prospector)
Onderzoeksmelding	5811291001
Bevoegde overheid	Gemeente Wijchen
Adviseur bevoegde overheid	Werkorganisatie Druten/Wijchen
Status	Nog te beoordelen
Beheer documentatie	Transect, Nieuwegein
Voorblad	Zaal Verploegen, ‘de Ploeg’, vlak na de bouw in 1959. Bron: www.rn7.nl (2 juli 2024).

ISSN: 2211-7067

© Transect, Nieuwegein

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie of op welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgevers.

Transect aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

Samenvatting

In opdracht van Van de Klok Groep heeft Transect b.v. in juni 2025 een archeologisch vooronderzoek uitgevoerd in een plangebied aan de Woeziksestraat 100, op het terrein van het party- en congrescentrum Zaal Verhoeven/'De Ploeg' in Wijchen (gemeente Wijchen). Het archeologisch vooronderzoek bestaat uit een archeologisch Bureauonderzoek (BO). De vraagstelling van dit onderzoek richt zich op het vaststellen van de archeologische verwachting en de bepaling in hoeverre de voorgenomen bodemingrepen in het kader van de planvorming effect hebben op eventuele archeologische resten in het gebied. Het doel van bureauonderzoek is het opstellen van een gespecificeerde, archeologische verwachting, met behulp van informatie van bestaande bronnen over bekende of verwachte archeologische waarden binnen het plangebied. Daarnaast wordt vastgesteld in hoeverre de voorgenomen bodemingrepen in het kader van de planvorming effect hebben op eventuele archeologische resten in het gebied.

Het plangebied bevindt zich op een overgangszone van pleistocene rivierafzettingen naar een gebied met dekzandafzettingen. In de omgeving zijn ook rivierduinen aanwezig. Ten oosten van het plangebied (vanaf circa 160 m afstand) is op basis van een veldkartering geconcludeerd dat de Woeziksestraat op een brede dekzandrug is gelegen (Scholte Lubbering en Oude Rengering, 1995). Het plangebied ligt direct ten zuiden en aan de Woeziksestraat. Ten noorden ervan bevinden zich vooral rivierafzettingen; ten zuiden ervan dekzandafzettingen/-welvingen. Onderzoeken dichtbij het plangebied wijzen op de aanwezigheid van dekzandafzettingen ten noorden van het plangebied (op 15 m afstand, Schorn 2025) en rivierduinafzettingen ten zuidwesten van het plangebied (op 60 m afstand, De Jong 2023). Op de geomorfologische kaart is de omgeving van het plangebied gekarteerd als dekzandwelvingen, terwijl de paleogeografische kaart van Vos *et al.* (2018) het gebied als rivierduin aanduidt. Vanwege de ligging in een overgangszone is het daarom op basis van het bureauonderzoek moeilijk te bepalen of de natuurlijke ondergrond in het plangebied uit dekzand- of rivierduinafzettingen bestaat. Beide typen van zandopduiking waren voor een lange periode hoger gelegen in het landschap en waren daarom aantrekkelijk voor tijdelijke of permanente bewoning.

In beide naburige onderzoeken is een leemlaag (Laag van Wijchen) op rivierafzettingen (Formatie van Kreftenheye) aanwezig. Ten zuiden/zuidwesten van het plangebied heeft zich op de leemlaag een ven gevormd. Uit naburig onderzoek bleek dat dit ven daar verstoord was, maar dit kan voor het plangebied niet bepaald worden.

In de omgeving van het plangebied zijn vooral ten zuiden van de Woeziksestraat vindplaatsen bekend vanaf het Mesolithicum tot en met de Nieuwe tijd. Deze vindplaatsen zijn doorgaans op de dekzandrug of op rivierduinen gelegen. Hoewel er geen vindplaatsen uit het Paleolithicum bekend zijn, kan de aanwezigheid ervan in het plangebied op basis van het bureauonderzoek niet worden uitgesloten. Daarom is op basis van landschappelijke factoren de verwachting op het aantreffen van archeologische resten uit de perioden Paleolithicum – Middeleeuwen hoog.

Het plangebied ligt ten noorden van Wijchen. De Woeziksestraat vormde het bewoningslint van het buurtschap Woezik, dat mogelijk een middeleeuwse oorsprong heeft. In de omgeving van het plangebied zijn vindplaatsen uit de Vroege en Late Middeleeuwen bekend. Daarom is ook gezien de historische geografie de verwachting op het aantreffen van archeologische resten uit de Late Middeleeuwen hoog.

Op historische kaarten uit de 19^{e} en de vroege 20^{e} eeuw is het plangebied onbebouwd. In 1959 wordt Zaal Verploegen gebouwd, waarna in latere decennia het gebouw wordt uitgebreid tot de huidige situatie (circa 2000 m^{2}). Archeologische resten uit vroegere eeuwen van de Nieuwe tijd (16^{e} tot en met

de 18e eeuw) zijn niet bekend. Daarom is op basis van kadastrale en topografische kaarten de verwachting op het aantreffen van archeologische resten uit de Nieuwe tijd laag, op sporen van landgebruik na.

Advies

Voor het plangebied worden in het kader van de voorgenomen sloop- en graafwerkzaamheden aanvullende maatregelen geadviseerd. Er bestaat een verwachting op archeologische vindplaatsen, die zich op verschillende archeologische niveaus in de bodem kunnen bevinden (dekzand-/rivierduinafzettingen, vullingen van het ven, pleistocene rivierafzettingen). Vanwege de ligging van het plangebied in een zone met rivierduinen, een dekzandrug, een ven en pleistocene rivierafzettingen kunnen deze archeologische niveaus in het plangebied op basis van het bureauonderzoek niet goed vastgesteld worden. De geplande bodemingrepen kunnen de archeologische vindplaatsen verstoren. Om de aanwezigheid, diepteligging en mate van intactheid van de archeologische niveaus te toetsen, wordt geadviseerd om in het plangebied een inventariserend veldonderzoek, verkennende fase, middels boringen (IVO-O) uit te voeren.

Bovenstaande vormt een advies. Op grond van de resultaten van het rapport en het advies zal de bevoegde overheid (gemeente Wijchen) een besluit nemen over de daadwerkelijke omgang met eventueel aanwezige archeologische waarden binnen het plangebied.

Inhoud

1. Aanleiding 2

2. Aard en doel van het archeologisch vooronderzoek 3

3. Afbakening van het plan- en onderzoeksgebied 4

4. Planvorming en consequenties toekomstig gebruik 6

5. Beleidskader 7

6. Landschap, geomorfologie en bodem 8

7. Beschrijving bekende archeologische kenmerken 11

8. Historische situatie, huidig gebruik en bodemverstoringen 26

9. Gespecificeerde archeologische verwachting 31

10. Conclusie en Advies 34

11. Geraadpleegde bronnen 36

Bijlage 1. Archeologische periode-indeling voor Nederland 39

Bijlage 2. Plantekening 40

Bijlage 3. Archeologische beleidskaart van de gemeente Molenlanden 42

Bijlage 4. Geomorfologie 44

Bijlage 5. Hoogtekaart 45

Bijlage 6. Bodemkaart 47

Bijlage 7. Archeologische informatie 48

1. Aanleiding

In opdracht van Van de Klok Groep heeft Transect b.v.[1] in juni 2025 een archeologisch vooronderzoek uitgevoerd in een plangebied aan de Woeziksestraat 100, het terrein van party- en congrescentrum Verploegen, ofwel 'De Ploeg', te Wijchen (gemeente Wijchen). De aanleiding voor het onderzoek vormt de aanvraag van een omgevingsvergunning (BOPA) ten behoeve van de sloop van de huidige bebouwing en de realisatie van 37 woningen (nieuwbouwproject 'De Ploeg').

Het plangebied heeft in het bestemmingsplan *Stedelijk Gebied Wijchen* (2025) een dubbelbestemming Waarde – Archeologie 2.[2] Vanwege deze aanduiding is een archeologisch onderzoek verplicht bij bodemingrepen, die groter zijn dan 120 m^2 en dieper dan 30 cm -Mv reiken. Dit betekent dat gezien de omvang van de voorgenomen toekomstige ontwikkeling (circa 5800 m^2 met bodemingrepen dieper dan 30 cm -Mv) archeologisch vooronderzoek nodig is.

[1] Transect b.v. voldoet aan de eisen zoals gesteld in de kwaliteitsnorm 'BRL SIKB 4000', versie 4.1, en is gecertificeerd door middel van een procescertificaat. Transect b.v. is certificaathouder van de volgende protocollen: 'KNA Protocol 4001 Programma van Eisen', 'KNA Protocol 4002 Bureauonderzoek', 'Protocol 4003 Inventariserend Veldonderzoek, variant Overig', 'Protocol 4003 Inventariserend Veldonderzoek, variant Proefsleuven' en 'Protocol 4004 Opgraven', en staat geregistreerd bij de RCE en de SIKB.

[2] www.omgevingswet.overheid.nl/regels-op-de-kaart

2. Aard en doel van het archeologisch vooronderzoek

Om de archeologische waarde van het plangebied te kunnen bepalen is een Bureauonderzoek (BO) uitgevoerd. Het doel van het bureauonderzoek is het specificeren van de archeologische verwachting. Aan de hand van beschikbare informatie over de archeologie, cultuurhistorie, geomorfologie, bodemkunde en grondgebruik binnen en rondom het plangebied, wordt de kans bepaald dat binnen het plangebied archeologische resten kunnen voorkomen.

Het resultaat van het bureauonderzoek is een rapport met een gespecificeerde archeologische verwachting en een conclusie voor wat betreft het risico dat eventueel aanwezige archeologische waarden in het plangebied kunnen worden verstoord als gevolg van de voorgenomen bodemingrepen. Aan de hand hiervan wordt een advies voor eventuele vervolgstappen geformuleerd. Met het rapport kan de bevoegde overheid een beslissing nemen in het kader van de vergunningverlening. Het rapport bevat waar mogelijk gegevens over de aan- of afwezigheid, diepteligging, aard, omvang, ouderdom, gaafheid, conservering en (relatieve) kwaliteit van archeologische waarden.

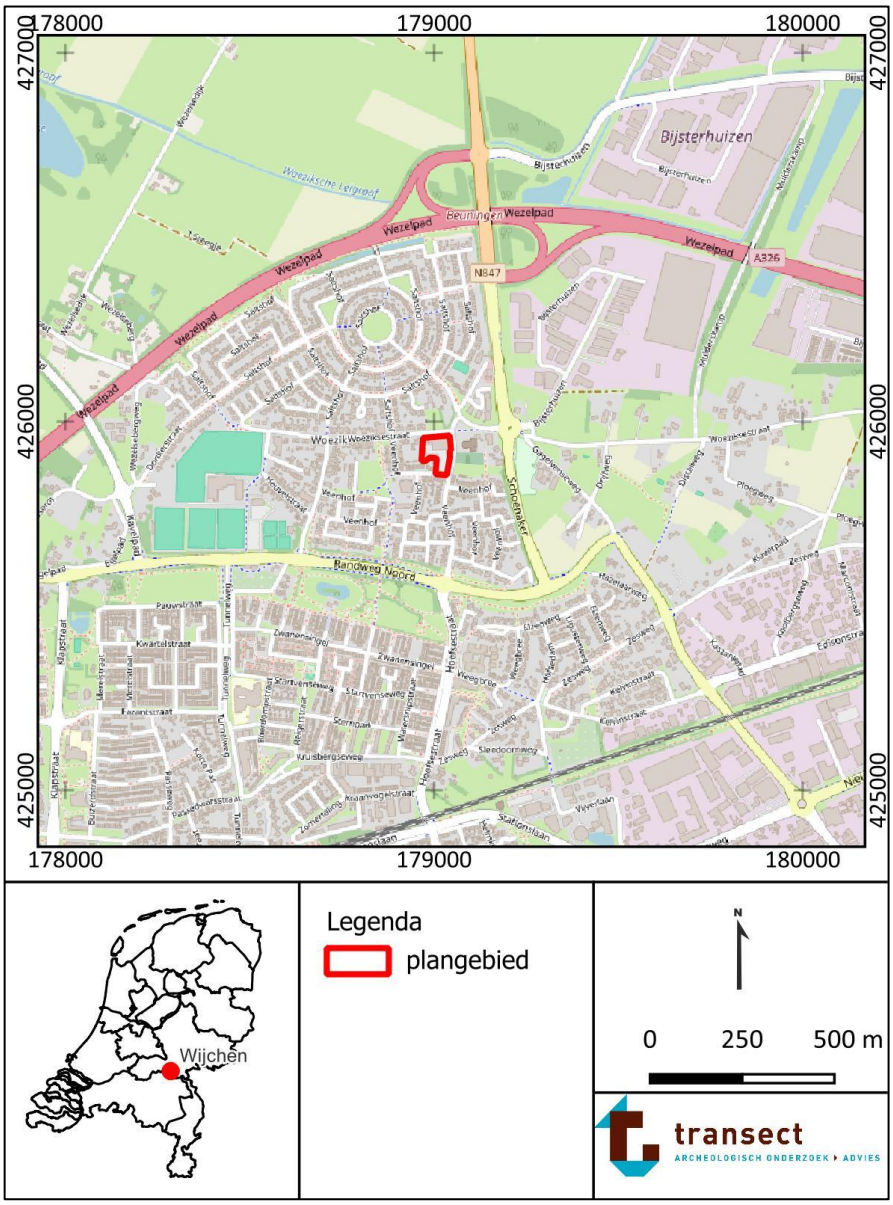
Het bureauonderzoek is uitgevoerd conform protocol 4002 van de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie, versie 4.2 (KNA 4.2). In dit kader is onder andere het centraal Archeologisch Informatiesysteem (Archis3) van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) geraadpleegd, waarin de Archeologische MonumentenKaart (AMK) is opgenomen. Aanvullende (cultuur)historische informatie is verkregen uit historische kaarten. Om inzicht te krijgen in de opbouw en ontwikkeling van het landschap zijn onder andere de bodemkaart en de geomorfologische kaart geraadpleegd. Deze informatie is aangevuld met relevante informatie uit achtergrondliteratuur. Ook is er navraag gedaan bij de Historische Vereniging Tweestromenland voor aanvullende informatie (via algemene e-mailadres; d.d. 24-06-2025). Een volledig overzicht van de geraadpleegde bronnen is opgenomen in hoofdstuk 11.

3. Afbakening van het plan- en onderzoeksgebied

Gemeente	Wijchen
Plaats	Wijchen
Toponiem	De Ploeg (Woeziksestraat 100)
Kaartblad	45B
Centrumcoördinaat	179.011 / 425.918

In het bureauonderzoek is onderscheid gemaakt in het plangebied en het onderzoeksgebied. Het plangebied is het gebied waarin de geplande bodemingrepen zullen plaatsvinden. Het onderzoeksgebied omvat het plangebied en een deel van het direct omringende gebied en wordt bij het onderzoek betrokken om tot een beter inzicht te komen in de archeologische, historisch geografische, landschappelijke en bodemkundige situatie in het plangebied. Het onderzoeksgebied beslaat in dit geval een straal van circa 500 meter rond het plangebied.

Het plangebied ligt aan de Woeziksestraat 100 te Wijchen (gemeente Wijchen). De ligging van het plangebied is weergegeven in figuur 1. Kadastraal gezien omvat het plangebied de percelen WCN00 Sectie L nummers 2215, 2216, 1993, 1834 (deels) en 234 (deels). De begrenzing wordt gevormd door de perceelsgrenzen aan de westelijke, noordelijke en oostelijke zijde. Aan de zuidzijde wordt het plangebied begrensd door een weg (Veenhof). Het plangebied is circa 5800 m^2 groot.

Figuur 1. Ligging van het plangebied (met rode lijnen aangegeven, bron: www.pdok.nl).

4. Planvorming en consequenties toekomstig gebruik

Kader	Aanvraag omgevingsvergunning
Oppervlakte plangebied	5800 m^2
Planvorming	Drie woonblokken en een appartementengebouw; parkeervoorziening; wegverharding
Omvang verstoringen	Drie woonblokken (totaal: circa 1000 m^2) Appartementencomplex (circa 500 m^2) Parkeervoorziening (circa 540 m^2) Sloop van De Ploeg (ca. 2000 m^2)
Bodemverstorende werkzaamheden	Graafwerkzaamheden, sloopwerkzaamheden
Diepte verstoring	Onbekend (>30 cm)

Het plan behelst de realisatie van drie woonblokken met rijtjeswoningen, een appartementencomplex en parkeervoorziening. De toekomstige bebouwing zal een totale oppervlakte beslaan van ongeveer 1500 m^2 (woonblokken: 1000 m^2; appartementencomplex: 500 m^2). De funderingsdiepte van de tussen- en hoekwoningen van de woonblokken is 90 cm -Mv. Ook zullen de woningen onderheid worden. De funderingsdiepte van het appartementencomplex is nog onbekend. Ook de ontgravingsdiepte voor een liftschacht is nog niet bekend. De woningen en het appartementencomplex worden niet onderkelderd. De ontgravingsdiepte voor de parkeervoorzieningen en nuts- en groenvoorzieningen is ook nog niet bekend. Een inrichtingstekening van de toekomstige situatie is weergegeven in bijlage 2.

In het plangebied bevindt zich momenteel nog het gebouw van het party- en congrescentrum Verploegen, ook bekend onder de naam ‘De Ploeg’. Dit gebouw zal worden gesloopt (oppervlakte: circa 2000 m^2). De funderingsdiepte van het gebouw is 85 cm -Mv. Het gebouw heeft een kelder van circa 70 m^2, waarvoor ongeveer 200 cm -Mv is ontgraven. In het westen van het plangebied ligt een bijgebouwtje van 80 m^2 dat ook gesloopt zal worden. Een deel van de nieuwbouw overlapt met de locatie van De Ploeg (circa 740 m^2; appartementencomplex; gedeelte van twee woonblokken). Op de locatie van het bijgebouwtje komt een deel van een woonblok (bijlage 2).

Om de herontwikkeling mogelijk te maken, is een omgevingsvergunning nodig. De bodemingrepen zullen eventueel aanwezige archeologische waarden aantasten. De voorgenomen bodemingrepen hebben een gezamenlijke omvang van ten minste circa 4040 m^2. De funderingsdiepte van de woningen is circa 90 cm -Mv. Uitgangspunt is om de woningen te onderheien. De diepte van de heipalen is tot dusver niet bekend (bron: Van de Klok Groep). De ontgravingsdiepte van andere graafwerkzaamheden is deels ook niet bekend.

Er zijn geen effecten op het grondwaterpeil voorzien.

5. Beleidskader

Onderzoekskader	Aanvraag omgevingsvergunning
Beleidskader	Bestemmingsplan *Stedelijk Gebied Wijchen (2025)*
Onderzoeksgrens	120 m^2 en dieper dan 30 cm –Mv

In 1992 heeft Nederland het Europees Verdrag inzake de bescherming van het archeologisch erfgoed ondertekend; ook wel het Verdrag van Malta of Valletta genoemd, naar het eiland en de plaats waar het is ondertekend. Het Verdrag is in 1998 geratificeerd en op 1 september 2007 via de Wet op de Archeologische Monumentenzorg (Wamz) geïmplementeerd. De Wamz is een wijzigingswet en omvat een wijziging van de Monumentenwet 1988, de Wet Milieubeheer, de Ontgrondingenwet en de Woningwet, op grond waarvan overheden onder andere bij bodemingrepen verplicht rekening moeten houden met het behoud van archeologische waarden. Sinds juli 2016 is het behoud en beheer van het Nederlandse erfgoed geregeld door Erfgoedwet, die de Monumentenwet 1988 vervangt. Het deel van het erfgoedbeheer dat betrekking heeft op de besluitvorming in de fysieke leefomgeving is sinds 1 januari 2024 opgenomen in de Omgevingswet. Hierin is bepaald dat gemeentes rekening moeten houden met het belang van het behoud van cultureel erfgoed bij het vaststellen van het omgevingsplan. Hieronder vallen dus ook bekende en/of aantoonbaar te verwachten archeologische monumenten. Dit is vastgesteld in het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) artikel 5.130, lid 1. In het belang van de archeologische monumentenzorg kan een gemeente vanuit het Omgevingsplan lokale regels stellen door monumenten (concreet) in de bodem te beschermen of ze juist vakkundig op te laten graven (lid 3, 4 en 5). Ook kunnen ze vanuit het Omgevingsplan eisen stellen aan het onderzoek, waaronder het onderzoeksthema en de onderzoeksvorm. Gemeentes hebben tot eind 2031 om tot een Omgevingsplan op te stellen. Tot die tijd geldt een Tijdelijk Omgevingsplan.

In het bestemmingsplan *Stedelijk Gebied Wijchen* (2025) staat dat het plangebied een dubbelbestemming Waarde – Archeologie 2 heeft (bron: omgevingswet.overheid.nl). Vanwege deze aanduiding is een archeologisch onderzoek verplicht bij bodemingrepen, die groter zijn dan 120 m^2 en dieper dan 30 cm -Mv reiken. Op de archeologische beleidskaart van de gemeente Wijchen is aan het noordelijke deel van het plangebied een hoge archeologische verwachting toegekend. In het zuidelijke deel van het plangebied geldt een lage archeologische verwachting (bijlage 3). In het geval in een plangebied twee archeologische verwachtingen bestaan, gelden de strengste regels. Volgens de hoge archeologische verwachting is archeologisch (voor)onderzoek nodig bij bodemingrepen met een oppervlakte, die groter is dan 60 m^2. Zowel conform de regels op basis van het bestemmingsplan als op basis van de beleidskaart is gezien de grotere verstoringsoppervlakte en -diepte een archeologisch (voor)onderzoek noodzakelijk is (zie hoofdstuk 4).

In het kader van de omgevingsvergunning dient de aanvrager een rapport aan de gemeente te overleggen, waarin de archeologische waarde van het plangebied naar het oordeel van Burgemeester en Wethouders in voldoende mate is vastgesteld. Afhankelijk van de uitkomsten van het archeologisch (voor-)onderzoek dat hiervoor nodig is, kunnen aan de ontwikkeling regels worden verbonden ter behoud van belangrijke archeologische waarden. Deze kunnen bestaan uit technische aanpassingen of een veiligstellende opgraving. Het archeologisch vooronderzoek kan hiertoe worden uitgebreid met een al dan niet gecombineerd karterend en waarderend onderzoek, zodat op basis van de KNA-waarderingssystematiek een waardestelling kan worden opgemaakt.

6. Landschap, geomorfologie en bodem

Archeoregio	Utrechts-Gelders rivierengebied
Geomorfologie	Bebouwd; waarschijnlijk dekzandwelvingen
Maaiveld	circa 7,7-7,4 m +NAP
Bodem	Bebouwd
Grondwater	Onbekend; in omgeving: GWT-VII of GWT-V*

Landschapsgenese

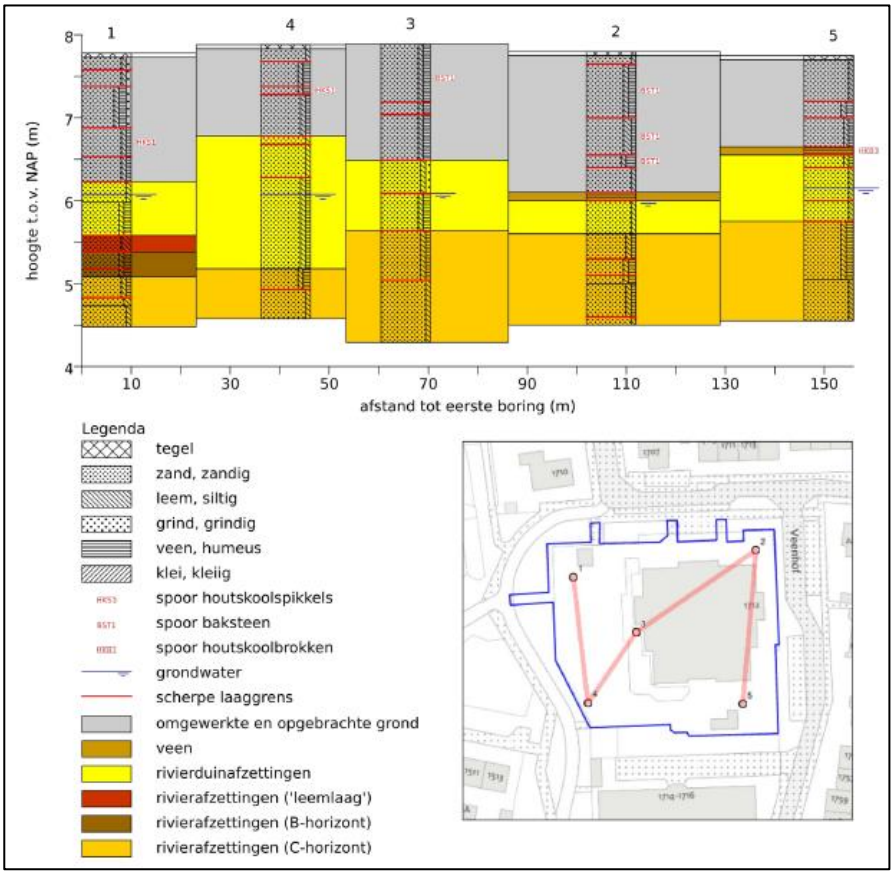
Het plangebied bevindt zich op een overgangszone van pleistocene rivierafzettingen naar een gebied met dekzandafzettingen. In de omgeving zijn ook rivierduinafzettingen aanwezig. Ten oosten van het plangebied (vanaf circa 160 m afstand) is op basis van een veldkartering geconcludeerd dat de Woeziksestraat op een brede dekzandrug is gelegen (Scholte Lubbering en Oude Rengering, 1995). Het plangebied ligt direct ten zuiden en aan de Woeziksestraat. Ten noorden ervan bevinden zich vooral rivierafzettingen; ten zuiden ervan dekzandafzettingen/-welvingen. Onderzoeken dichtbij het plangebied wijzen op de aanwezigheid van dekzandafzettingen ten noorden van het plangebied (op 15 m afstand, Schorn 2025) en rivierduinafzettingen ten zuidwesten van het plangebied (op 60 m afstand, De Jong 2023). Op de geomorfologische kaart is de omgeving van het plangebied gekarteerd als dekzandwelvingen, terwijl de paleogeografische kaart van Vos *et al.* (2018) het gebied als rivierduin aanduidt. Vanwege de ligging in een overgangszone is het daarom moeilijk te bepalen of de natuurlijke ondergrond in het plangebied uit dekzand- of rivierduinafzettingen bestaat. In beide onderzoeken is een leemlaag (Laag van Wijchen) op rivierafzettingen (Formatie van Kreftenheye) aanwezig. Ten zuiden/zuidwesten van het plangebied heeft zich op de leemlaag een ven gevormd.

Het plangebied ligt in het Utrechts-Gelders rivierengebied in het stroomgebied van de Maas (Berendsen, 2005). Reeds in het midden van de laatste ijstijd (het Weichselien, vanaf 50000 tot 15000 jaar geleden) lag ter hoogte van het plangebied een voorloper van de Maas, die via de Betuwe in westelijke richting stroomde. Deze rivier kenmerkte zich door een brede riviervlakte, waarbinnen de riviergeulen in een verwilderd (“vlechtend”) patroon verspreid lagen. In de riviervlakte werd door deze geulen grof zand en grind afgezet, dat geologisch gezien wordt gerekend tot de Formatie van Kreftenheye (De Mulder *et al.*, 2003). De aanwezigheid van grof zand en grind wijst op hoge stroomsnelheden en sterke variaties in de afvoer, waarbij soms in korte tijd grote hoeveelheden (smelt)water door de riviervlakte hebben gestroomd. Op andere momenten lag de bedding van de riviervlakte langere perioden droog. Vanuit die drooggelegen vlakte kon fijner rivierzand door de wind worden verstoven, dat vervolgens aan de randen van de riviervlakte werd afgezet. Daar konden op grote schaal rivierduinen ontstaan (Laagpakket van Delwijnen binnen de Formatie van Boxtel; Berendsen en Stouthamer, 2001; De Mulder *et al.*, 2003). Volgens Vos *et al.* (2018) ligt het plangebied op een dergelijk rivierduin. Rivierduinen vormden aantrekkelijke bewoningslocaties in een nat gebied.

In de koudste fase van het Weichselien, het Laat-Pleniglaciaal (26000-13000 jaar geleden), werden, als een licht golvende deken over het landschap, nat eolische zanden afgezet (Formatie van Boxtel). Deze zanden zijn door een combinatie van wind en water afgezet en stonden vroeger bekend als Oud Dekzand. Deze zanden kenmerken zich door een parallelle gelaagdheid en het voorkomen van lemige laagjes. In het Laat-Glaciaal (13000-10000 jaar geleden) werd het warmer, raakte het landschap begroeid en stopte de sedimentatie van de nat eolische zanden. In dezelfde periode leidde de klimaatsverandering tot een beter verdeelde afvoer van rivierwater door een beperkt aantal geulen. De riviergeulen begonnen te kronkelen (meanderen) en sneden zich in, in de riviervlakte. Hierdoor ontstond geleidelijk aan een rivierdal. In het dal werd tijdens overstromingen zogenaamd

“Hochflutlehm” afgezet, ook wel bekend als het Laagpakket van Wijchen (De Mulder *et al.*, 2003). In twee koudere fasen binnen het Laat-Glaciaal, het Oude en Jonge Dryas (respectievelijk 12000-11800 en 11000-10000 jaar geleden), brak de vegetatie lokaal open en kon het zand weer gaan verstuiven, waardoor dekzandruggen of zwak golvende dekzandwelvingen werden gevormd. Deze dekzanden zijn puur eolisch afgezet en vormen het Laagpakket van Wierden binnen de Formatie van Boxtel (De Mulder *et al.* 2003). In dezelfde periode (Jonge Dryas) werden ook de rivierduinen gevormd (zie boven).

Pas vanaf ongeveer 11700 jaar geleden, op de overgang van het Pleistoceen naar het Holoceen, werd het klimaat weer warmer, waardoor de toenemende vegetatie de zandverstuivingen aan banden legde en de oevers van de rivieren door de alsmaar kleiner wordende verschillen in afvoer zich stabiliseerden. Door de stabiele oevers traden de rivieren alleen nog bij hoogwater buiten de oevers. De klei die bij hoogwater buiten de rivieren werd afgezet wordt eveneens gerekend tot het Laagpakket van Wijchen als onderdeel van de Formatie van Kreftenheye (Stouthamer et al., 2015). In de periode na de terrassenkruising in de omgeving van Wijchen werden de Laat-Pleistocene en Vroeg-Holocene afzettingen afgedekt met Holocene rivierafzettingen. De hoger gelegen rivierduinen, dekzandruggen (en -welvingen) zijn hierbij niet altijd geheel door jonger sediment afgedekt en kunnen zo boven het rivierlandschap uitgestoken hebben. Dit betekent dat zij gedurende lange tijd bewoonbaar zijn geweest in een over het algemeen nat landschap.

Figuur 2. Schematische weergave van de boorprofielen in het plangebied op 60 m ten zuidwesten van het huidige plangebied (De Jong 2023: figuur 25).

Geologie
Volgens boring B39H0773 liggen op circa 50 m ten noordoosten van het plangebied afzettingen van de Formatie van Boxtel (www.dinoloket.nl). Deze boring reikte tot 1,5 m onder het maaiveld. Op ongeveer 80 m ten noordoosten van het plangebied reiken de afzettingen van de Formatie van Boxtel ongeveer 1,1 onder het maaiveld (boring B39H0956). Deze afzettingen rusten op fluviatiele afzettingen van de Formatie van Kreftenheye.

Geomorfologie
Op de geomorfologische kaart is het plangebied niet gekarteerd vanwege de ligging in de bebouwde kom (bijlage 4, www.pdok.nl). Op 50 m ten noorden van het plangebied zijn dekzandwelvingen gekarteerd (kaartcode L51). Dekzandwelvingen zouden daarom ook in het plangebied verwacht kunnen worden.

Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN)
Op basis van het AHN valt af te leiden dat het maaiveld in het plangebied op circa 7,8-7,5 m +NAP ligt (bron: www.ahn.nl, versie 5; bijlage 5). Het maaiveld binnen het plangebied is grotendeels vlak en vertoont weinig reliëfverschillen. Dit stemt overeen met de naburige geomorfologische kartering van dekzandwelvingen.

Bodem en grondwatertrap
Op de bodemkaart is het plangebied niet gekarteerd vanwege de ligging in bebouwd gebied (bijlage 6; www.pdok.nl). Op 150 m ten noorden van het plangebied zijn poldervaaggronden gekarteerd (kaartcode KRn2). Dit zijn oude rivierkleigronden met een grijze, roestig gevlekte ondergrond en een grijze, humusarme bovengrond (De Bakker, 1966). Op grotere afstand (circa 500 m) zijn westelijk en oostelijk van het plangebied respectievelijk vorstvaaggronden (kaartcode Zb30) en loopodzolgronden (kaartcode cY30) gekarteerd.

De grondwatertrap in het plangebied is niet op de bodemkaart aangegeven (bebouwing), maar op 150 m ten noorden van het plangebied geldt een grondwatertrap GWT-V*. De verwachting is daarom dat in het plangebied een vergelijkbare grondwatertrap aanwezig is. GWT-V* houdt in dat de gemiddeld hoogste grondwaterstand (GHG) binnen 40 cm -Mv voor kan komen. De gemiddeld laagste grondwaterstand (GLG) kan dieper dan 120 cm -Mv voorkomen. De asterisk duidt op een afwijkende situatie ten opzichte van de oorspronkelijke grondwatertrap. De grote fluctuatie in grondwaterstanden is sterk gereguleerd, waardoor de bodem in de praktijk droger is dan op basis van de grondwatertrap verwacht kan worden. Door de oorspronkelijke grondwaterfluctuaties en de recente grondwaterregulering zijn onverbrande, organische resten naar verwachting tot 120 cm -Mv niet goed bewaard gebleven. In humeuze lagen, zoals veenlagen, kunnen dit soort resten wel goed bewaard blijven.

7. Beschrijving bekende archeologische kenmerken

Wettelijk beschermd monument	Nee
AMK terrein	Nee
Verwachting gemeentelijke kaart	Hoog (noord), laag (zuid)
Archeologische waarden en/of informatie	Nee

Wettelijk beschermde status
Het plangebied heeft volgens het centraal archeologisch informatiesysteem (Archis) van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) geen archeologisch wettelijk beschermde status.

Archeologische Monumentenkaart (AMK)
Het plangebied is niet opgenomen op de Archeologische MonumentenKaart (AMK). In de omgeving van het plangebied bevinden zich twee AMK-terreinen. Op circa 230 m ten zuidoosten van het plangebied ligt AMK-terrein 12030 (‘Randweg-Noord). Dit terrein heeft een archeologische waarde met nederzettingsresten uit de perioden laat-Neolithicum-Bronstijd en IJzertijd-Romeinse tijd. Op het terrein, gelegen op een dekzandrug, zijn sporen uit deze perioden gevonden evenals vuursteen en aardewerk uit het laat-Neolithicum-Bronstijd en een paar aardewerkfragmenten uit de Romeinse tijd. Op circa 400 m ten noordoosten van het plangebied ligt AMK-terrein 12028 (‘Kleine Kamp’). Dit terrein heeft een hoge archeologische waarde met nederzettingsresten uit de Late IJzertijd-Romeinse tijd. Er is vooral handgevormd aardewerk uit de IJzertijd en mogelijk de Romeinse tijd gevonden.

Archeologische verwachting
Op de gemeentelijke beleidskaart heeft het noordelijke deel van het plangebied een hoge archeologische verwachting (bijlage 3). Het zuidelijke deel van het plangebied heeft een lage archeologische verwachting.

Bekende archeologische waarden
In het plangebied zijn voor zover bekend in het verleden geen archeologische waarnemingen gedaan en heeft in het verleden niet eerder onderzoek plaatsgevonden.

In de omgeving van het plangebied is wel informatie bekend (bijlage 7). In tabel 1 is een overzicht gegeven van de verschillende onderzoeken in de omgeving van het plangebied, in tabel 2 zijn de verschillende vondstmeldingen weergegeven.

Informatie uit overige bronnen
Er is geen aanvullende informatie uit overige bronnen verkregen.

Conclusie bekende waarden
Uit de archeologisch onderzoeken in de omgeving valt af te leiden dat de omgeving van het plangebied lange tijd bewoond is geweest. Er zijn vindplaatsen en losse vondsten bekend vanaf het Mesolithicum tot en met de Nieuwe tijd. De meeste vindplaatsen dateren uit de Bronstijd/IJzertijd en de overgang van de Vroege Middeleeuwen naar de Late Middeleeuwen. Een veldkartering in een groot gebied ten oosten van het plangebied (vanaf circa 160 m afstand) heeft geconcludeerd dat de Woeziksestraat op een brede dekzandrug is gelegen. Ten noorden ervan bevinden zich vooral rivierafzettingen; ten zuiden ervan dekzandafzettingen/-welvingen. Het huidige plangebied ligt direct ten zuiden en aan de Woeziksestraat in het dekzandgebied. Vindplaatsen zijn met name aangetroffen op bovengenoemde dekzandrug en op rivierduinen. Ten zuiden/zuidwesten van het plangebied is een rivierduin en ven bekend. Bij onderzoek van dit ven ten zuidwesten van het huidige plangebied was de oorspronkelijke

vulling ervan niet meer intact. Of in het plangebied het ven eveneens verstoord is geraakt, kan op basis van het bureauonderzoek niet vastgesteld worden.

Op basis van deze gegevens kan in het noorden van het plangebied dekzand/rivierduin verwacht worden, met archeologische resten uit de perioden Laat-Paleolithicum-Nieuwe tijd. Hoewel paleolithische vindplaatsen niet bekend zijn in de omgeving, kan de aanwezigheid ervan niet uitgesloten worden. Richting het zuiden van het plangebied is een ven aanwezig, waardoor op de bodem en aan de randen van het ven water-gerelateerde resten, rituele deposities en/of afval verwacht kunnen worden. De oevers van het ven kunnen interessant zijn geweest voor permanente of tijdelijke bewoning. Afhankelijk van de hoogte van de dekzandwelving of het rivierduin is het noorden van het plangebied langere of kortere tijd aantrekkelijk geweest voor bewoning. De dekzandruggen/rivierduinen in de omgeving van het plangebied zijn in ieder geval gedurende de prehistorie en de Middeleeuwen veelvuldig bewoond geweest.

Tabel 1: Overzicht van de archeologische onderzoeken rondom het plangebied (<500 m).

Zaak-ID	Toponiem	Afstand-windrichting	Type onderzoek	Bevindingen	Bron
2037469100	Sportpark/Suikerbergseweg 2	450 m ten westen	Proefsleuven	Vindplaats op een stuifzandduin, die bewoond is geweest in de Midden Bronstijd en in de Vroege Middeleeuwen-Late Middeleeuwen	Heirbaut, E.N.A. 2009
2080503100	Wijchen-Groot Bijsterhuizen	160 m ten oosten	Kartering	Grootschalige kartering; rivierafzettingen ten noorden van de Woeziksestraat; dekzandafzettingen/dekzandwelvingen ten zuiden van de Woeziksestraat. De straat zelf ligt op een brede dekzandrug. Vindplaatsen bevinden zich hoofdzakelijk in het dekzandgebied, op de dekzandrug. Ze dateren uit de periode Mesolithicum tot Middeleeuwen.	Scholte Lubberink, H.B.G. en J.A.M. Oude Rengerink
2181113100	Kleine Kamp	415 m ten noordoosten	Opgraving	Laat-paleolithisch vuursteen; Midden tot Laat-Neolithicum (Vlaardingen-cultuur), nederzettingsresten uit de Midden tot Vroege IJzertijd, graven uit de Late IJzertijd, houtskoolmeilers rond de 10e eeuw; percelerings-en afwateringsgreppels vanaf de Late Middeleeuwen	Hermsen, I. 2011
2183399100	Beuningsesteeg 11	180 m ten noorden	Kartering	-	-
2211253100	Beuningsesteeg	95 m ten noorden	Booronderzoek	RAAP Archeologisch Adviesbureau heeft op 25 mei 2005 een inventariserend veldonderzoek uitgevoerd in verband met geplande nieuwbouw aan de Beuningsesteeg in de gemeente Wijchen. Tijdens het veldonderzoek zijn verspreid over het plangebied (in de boringen 1, 2 en 5) archeologische indicatoren aangetroffen. Het betreft een aantal fragmenten aardewerk (Prehistorie / Late Middeleeuwen), die zijn aangetroffen in de top van de rivierduinafzettingen, in en net onder een	-

				verstoorde bovenlaag. Hoewel het slechts om een beperkt aantal vondsten gaat en intacte natuurlijke bodemprofielen onder de verstoorde laag ontbreken, kan, mede door de aanwezigheid van bekende archeologische vindplaatsen in de nabije omgeving van het plangebied, het voorkomen van (diepe) archeologische sporen in het plangebied niet worden uitgesloten. Op basis van de mogelijke aanwezigheid van (diepe) archeologische grondsporen en/of vondsten, verdient het aanbeveling om de geplande graafwerkzaamheden binnen de grenzen van het plangebied uit te voeren onder archeologische begeleiding. Archeologische begeleiding houdt in dat tijdens de graafwerkzaamheden een archeologisch veldtechnicus aanwezig is om eventuele resten te documenteren. Archeologische begeleiding wordt alleen aanbevolen voor die delen van het plangebied die dieper dan de huidige verstoringsdiepte verstoord zullen gaan worden (door de aanleg van bouwputten, leidingsleuven, etc.).	
2226482100	Hoefsestraat/Elzenweg	375 ten zuiden	Proefsleuven	Bodem verstoord; geen behoudenswaardige vindplaats	Daniël, A. en R. Reijnen 2009; Kuppens, W. en M. Magnée-Nentjes 2010
2238705100	Paschalishof	315 m ten westen	Proefsleuven	Sporen en vondsten, met name uit de Bronstijd	Wildenberg, J. 2009
2206386100	Paschalishof	315 m ten westen	Opgraving	Huisplattegrond uit de Late Bronstijd-IJzertijd; laatmiddeleeuws huisplattegrond	Tulp, c. 2011

2232598100	Sportpark/Suikerbergseweg 2	440 m ten westen	Opgraving	Crematiegrafveld uit de Midden-IJzertijd en middeleeuwse bewoningsresten	Heirbaut, E.N.A. 2011
2320247100	Woeziksestraat-Schoenaker	160 m ten oosten	Booronderzoek	Op basis van het bureauonderzoek kan gesteld worden dat in het plangebied hoogst waarschijnlijk een vindplaats is gelegen. De datering van de vindplaats is onzeker. Er zijn zowel vuurstenen artefacten uit de Steentijd als aardewerk uit de Romeinse tijd aangetroffen. Rivierduinen waren in alle archeologische perioden vanaf het Laat Paleolithicum zeer aantrekkelijke bewoningslocaties. Er bestaat daarom de kans dat er ook in latere perioden dan de Romeinse tijd bewoning is geweest. In de 19e eeuw kwam er met zekerheid bewoning voor. Tijdens het veldonderzoek zijn er vijftien boringen verricht. De ondergrond van het plangebied bestaat uit zandige rivierduinafzettingen op een sterk zandig leempakket (Laag van Wijchen/ Formatie van Kreftenheye). Deze varieert sterk in het plangebied. In twee boringen is op grotere diepte bodemvorming geconstateerd. Hier is tussen 140 en 160 cm diepte een begraven Ahorizont aanwezig. Ook in deze laag kunnen dus bewoningssporen worden verwacht. De boringen hebben verder aangetoond dat de bodemopbouw in het plangebied licht verstoord is. Tijdens het veldonderzoek zijn in vijf boringen archeologische indicatoren aangetroffen. Nabij boring 4 is daarnaast aardewerk uit de Late IJzertijd aangetroffen op het maaiveld. Slechts enkele scherven konden gedateerd worden (Late IJzertijd). In het kader van de archeologische monumentenzorg wordt aanbevolen om, daar waar de bodemingrepen in het plangebied daadwerkelijk gepland zijn, archeologisch vervolgonderzoek uit te voeren in de vorm van een proefsleuvenonderzoek. Dit proefsleuvenonderzoek dient in ieder	Goossens, E. 2011

				geval uitgevoerd te worden voor de vindplaats die zich op circa 40-60 cm -Mv bevindt. Indien door de werkzaamheden de bodem plaatselijk dieper dan 1 m -Mv wordt verstoord, wordt aanbevolen om ook de tweede archeologische laag (circa 140 cm -Mv) nader te onderzoeken.	
2335598100	Woeziksestraat 11	380 m ten westen	Booronderzoek	Perceel is grotendeels verstoord	Pepers, K.H.J. 2013
2334722100	Schoenaker-Woeziksestraat	160 m ten oosten	Proefsleuven	Op basis van de onderzoeksresultaten kan worden gesteld dat in het onderzochte plangebied grotendeels een intacte bodemopbouw met daarin één archeologisch niveau is aangetroffen. Behalve enkele off site sporen (greppels, enkele kuilen) is in het noordwestelijke deel van het plangebied een vindplaats aangetroffen. In het plangebied bevindt zich een rivierduintje. Aan de rand van deze duin is in proefsleuf 7 een waterkuil uit vermoedelijk de ijzertijd aangetroffen. Een waterkuil maakt vaak deel uit van een (prehistorische) nederzetting. De top van het rivierduintje is een gunstige locatie voor een dergelijke nederzetting, aangezien het omringende gebied duidelijk lager gelegen is. Het is niet met zekerheid te zeggen dat de in proefsleuf 7 aangetroffen waterkuil onderdeel uitmaakt van een prehistorisch erf en evenmin dat een eventueel prehistorisch erf binnen het plangebied is gelegen.	Veenstra, M.E. 2012
2443546100	Holenbergseweg	210 m ten westen	Booronderzoek	Volgens het gespecificeerd archeologisch verwachtingsmodel geldt voor het plangebied een hoge archeologische verwachting voor archeologische resten daterend uit het neolithicum, de bronstijd, de ijzertijd, de Romeinse tijd, de Middeleeuwen en de Nieuwe Tijd. Gezien de ouderdom van het rivierduin waarop het plangebied ligt, kunnen hierop ook bewoningsresten uit het laat-	Exaltus, R. en J. Orbons 2014

				paleolithicum en het mesolithicum aanwezig zijn. Hiervoor geldt derhalve een middelhoge archeologische verwachting. Om de kans op het aantreffen van archeologische indicatoren zo groot mogelijk te maken zijn binnen het plangebied negen boringen gezet met behulp van een zandguts en een megaboor. Uit het met de zandguts verrichte onderzoek blijkt dat de bodem binnen het plangebied uit een vergraven toplaag bestaat die is vermengd met slooppuin. Dit pakket is waarschijnlijk ontstaan tijdens de sloop van de in 1909 gebouwde molen die op het plangebied heeft gestaan. De tijdens de sloop geroerde toplaag is met name dik op de locatie van deze voormalige molen. Dit is tevens de locatie van de toekomstige schuur. Hier is de bodem tot een minimale diepte van 85 centimeter beneden het maaiveld geroerd en vermengd met slooppuin. Hieronder zijn mogelijk echter nog resten van grondsporen aanwezig. Dit wordt gesuggereerd door de aanwezigheid van een houtskool bevattende zandlaag die in één van de boringen onder de geroerde toplaag is aangetroffen. Om deze reden moet de hoge archeologische verwachting binnen het plangebied vooralsnog gehandhaafd blijven. Op de locatie van de nieuw te bouwen schuur zal geen aantasting van archeologische waarden plaatsvinden zolang graafwerkzaamheden niet dieper reiken dan tachtig centimeter beneden het maaiveld. Dit zal gezien het feit dat de schuur niet onderkelderd wordt, waarschijnlijk ook niet nodig zijn. Voor de overige delen van het plangebied bedraagt deze diepte een halve meter beneden het huidige maaiveld. Indien toch ingrijpende graafwerkzaamheden nodig zijn die dieper reiken dan tachtig centimeter (op de locatie	

				van de toekomstige schuur) of dieper dan een halve meter (op de overige terreindelen), dan verdient het aanbeveling om deze vooraf te laten gaan door een proefsleuvenonderzoek.	
2458078100	Poort van Saltshof	95 m ten noorden	Begeleiding	De sporen die tijdens de begeleiding zijn aangetroffen, bestaan uit een houtskoolrijke vlek (depressie) en een aantal lineaire, parallelle banen (ploegsporen). De houtskoolrijke vlek heeft een onbekende datering. De ploegsporen dateren op grond van vondstmateriaal (geglazuurd steengoed) uit de Nieuwe tijd. De vondsten bestaan uit aardewerk, metaal en natuursteen en zijn hoofdzakelijk afkomstig uit verstoorde lagen. Ten aanzien van de resultaten van de archeologische begeleiding is geconcludeerd dat er geen aanwijzingen zijn voor de aanwezigheid van waardevolle archeologische resten in het plangebied. Daarom wordt in het kader van de voorliggende bouwplannen geen vervolgonderzoek aanbevolen.	Zielman, G. 2014
4032790100	Woeziksestraat-Zesweg	490 m ten oosten	Opgraving	Tijdens dit onderzoek zijn aanwijzingen gevonden voor archeologische resten uit de periode Neolithicum t/m de IJzertijd en de Nieuwe Tijd.	Zielman, G. 2019
4020250100	Distelweg	400 m ten oosten	Booronderzoek	Het onderzoek betrof een verkennend booronderzoek. Binnen het plangebied was reeds door Scholte Lubberink (1992) een vindplaats geregistreerd. Tijdens het veldonderzoek zijn meerdere archeologische indicatoren aangetroffen in de vorm van handgevormd aardewerk en gladwandig romeins aardewerk. De indicatoren zijn met name in het zuidelijke en westelijke deel van het	Boshoven, E.H. 2016

				plangebied aangetroffen, in een zone waar sprake is van een rug.	
4026497100	Distelweg/Drijfweg	400 m ten oosten	Proefsleuven	Tijdens het onderzoek is circa 7,2% van het plangebied door middel van proefsleuven onderzocht. In het zuiden van het plangebied zijn paalkuilen en greppels gevonden. In het zuidoostelijke deel van het plangebied is waarschijnlijk een huisplattegrond aangesneden. De vondsten die zijn aangetroffen (handgevormd aardewerk, vuursteen en natuursteen) dateren typologisch gezien in de ruime periode Laat Neolithicum t/m Romeinse tijd, waarbij materiaal uit de vroegste periode (Laat Neolithicum en Bronstijd) het duidelijkst vertegenwoordigd is. Het grootste spoor, dat bovendien het merendeel van het vondstmateriaal bevat, betreft een depressie of laagte. Deze depressie bevat gelaagde humeuze pakketten met daartussen een stuifzandlaagje. Zowel ten noorden als ten zuiden van de depressie liggen paalkuilen. Opmerkelijk is dat deze paalkuilen ten zuiden van de depressie in een rij, parallel aan de depressie liggen.	Zielman, G. 2017
5449392100	Woeziksestraat 416	425 ten oosten	Booronderzoek	Op basis van de vooraf aangeleverde gegevens van de opdrachtgever en de resultaten van het bureauonderzoek werd uitgegaan van een in hoge mate verstoorde laagopeenvolging binnen het gebied. Voor zover te achterhalen vanwege de reeds ontgraven bouwkuipen en het reeds ingerichte terrein is dit ook het geval. Aan het maaiveld was veel puin aanwezig, evenals plastic en metaal. Bij het opschonen van het terrein is de bodem omgewoeld om het ingegraven afval te verwijderen. Ook is leem afgegraven binnen de bouwkuipen voor de aanleg van de wadi en enkele paden. Door de reeds	Hullegie, A.G.J. 2023

				uitgevoerde werkzaamheden is de bodem tot variabele diepte verstoord. Recentelijk is een pakket schoon, sterk tot uiterst humeus zand opgebracht ter egalisatie en bodemverbetering. Eronder is een pakket sterk humeus zand aanwezig van 35-50 cm dik. Het betreft een grotendeels vergraven bouwvoor in de top van de duinafzettingen. Onder het humeuze dek is in alle boringen zeer fijn tot matig fijn, zwak siltig zand aangetroffen met veel roestvlekken. Het pakket is geïnterpreteerd als duinzand behorende tot het rivierduinencomplex rondom Wijchen. In alle boringen is onder het duinzand sterk zandige leem aangetroffen met ijzerconcreties geïnterpreteerd als afzettingen die behoren tot de Laag van Wijchen. In boring 4 is deze laag al aanwezig vanaf 0,7 m beneden maaiveld (6,7 m NAP) en is deze ook 60 cm dik. Waar de laag intact is bevindt deze zich over het algemeen rond 0,9 meter beneden maaiveld en is het pakket 25-35 cm dik. Waar leem is afgegraven de laag verstoord. Vanaf de onderzijde van de Laag van Wijchen is sprake van matig fijn tot matig grof, matig siltig (geel)grijs zand met in de top veel roestvlekken. De laag kan worden geïnterpreteerd als pleistocene rivierafzettingen. Vanwege het in hoge mate verstoorde terrein en de reeds ontgraven bouwputten worden geen intacte archeologische resten binnen het te verstoren deel van het plangebied verwacht.	
5662568100	Saltshof 1015	15 m ten noorden	Booronderzoek	De onverstoorde natuurlijke ondergrond bestaat uit zwak tot matig siltig fijn zand dat scherp aanvoelt en is aangetroffen vanaf 65 cm -mv in boring 5 tot 110 cm -mv in boring 1. In boring 1 is dieper doorgeboord om vast te kunnen stellen of de	Schorn, E.A. 2025

				leemlaag, behorend tot de Laag van Wijchen aanwezig is. Deze is aangetroffen vanaf 130 cm -mv. Het zand is geïnterpreteerd als lokaal dekzand behorend tot het Laagpakket van Wierden, dat over een korte afstand uit de verwilderde riviervlakte van de Maas is verstoven. De onverstoorde natuurlijk ondergrond was afgedekt door een 60-110 cm dik pakket opgebrachte humeuze grond. Op grond van het bureauonderzoek werden er in het plangebied loodpodzolgronden dan wel vorstvaaggronden verwacht. Aangezien het plangebied was afgegraven zijn deze niet aangetroffen. De bodem bestaat uit een antropogeen opgebracht humeus pakket grond (X), dat ligt op het zand van de C-horizont.	
5338738100	Veenhof 1712	60 m ten zuidwesten	Bureauonderzoek	Het plangebied ligt op de overgang van een hoog rivierduincomplex in het zuiden naar een laag ven in het noordoosten. De natte omstandigheden in de lagere delen van het rivierduincomplex worden waarschijnlijk veroorzaakt door een leem- of kleilaag in de ondergrond. In de diepere ondergrond zijn Pleistocene rivierafzettingen aanwezig. Het plangebied kan bewoond zijn geweest van het Paleolithicum. In het begin van de 19e eeuw bestaat het oostelijke deel van het plangebied uit moeras, het westen uit bouwland. In 1850 is het moeras ontgonnen. Het landgebruik blijft bouwland en weiland tot de bouw van de school in 1979. Waarschijnlijk is het plangebied in de 19e en/of 20e eeuw met ongeveer 120 cm opgehoogd. In het plangebied kunnen archeologische resten uit alle archeologische perioden aanwezig zijn in de top van de rivierduinafzettingen.	Jong, C. de 2023

				Tijdens het booronderzoek zijn vijf boringen met einddieptes tussen 320 en 360 cm -mv gezet. Hieruit blijkt dat de bovenste 105 tot 165 cm van de bodem verstoord is. In het oosten van het plangebied is een dunne laag restveen aanwezig. De oorspronkelijke vulling van het ven is niet meer intact. Onder de rivierduinafzettingen liggen Pleistocene rivierafzettingen. In de top van de rivierafzettingen is een humeuze laag aanwezig en het niveau is waarschijnlijk intact. In de rivierduinafzettingen zijn geen resten van bodemvorming aanwezig. In dit pakket worden daarom geen behoudenswaardige archeologische resten verwacht. In de top van de Pleistocene rivierafzettingen kunnen archeologische resten uit het Laat Paleolithicum aanwezig zijn. Archeologische resten uit deze periode kenmerken zich door een lage spoordichtheid en een lage vondstdichtheid. Gezien de diepteligging van dit niveau (dieper dan 200 cm -mv) zullen eventuele resten niet door de beoogde ingrepen verstoord worden.	
5338746100	Veenhof 1712	60 m ten zuidwesten	Booronderzoek	De bodem lijkt vrij diep (tot 170 cm) verstoord te zijn. De ondergrond bestaat uit rivierduinafzettingen en Pleistocene rivierafzettingen. In het noordwesten van het plangebied is mogelijk in de Pleistocene rivierafzettingen een oude bodem aanwezig. In het (noord)oosten is, zoals verwacht, veen aangetroffen. Er zijn geen relevante archeologische indicatoren aangetroffen buiten het omgewerkte pakket.	Jong, C. de 2023

Tabel 2: Overzicht van de vondstmeldingen rondom het plangebied (<500 m).

Zaak-ID	Toponiem	Afstand-windrichting	Datering	Type onderzoek	Omschrijving vondstmelding
2759009100	De Veenhof	185 ten zuidwesten	Midden Bronstijd-Vroege IJzertijd	Particulier	Wrijfsteen van zandsteen/kwartsiet; Hilversum-Drakenstein-Laren aardewerk, handgevormd aardewerk met versiering op rand
2801825100	Woezikse Zand	470 m ten westen	Vroege Nieuwe tijd	AWN	Huisplattegrond; zwarte rechthoekige fundering; baksteenverv; mergelblokken
2839012100	Wijchense Hei	330 m ten zuidoosten	Laat Neolithicum; IJzertijd-Middeleeuwen	Bloemen (1929)	Klokbeker, handgevormd aardewerk en brok tufsteen
3072170100	Startven	380 m ten zuiden	Neolithicum	Particulier	Vuursteenafslag
3108564100	Elsentweg	355 m ten zuidoosten	Midden-Laat Neolithicum; Midden Bronstijd; IJzertijd	Janssen (1977)	Klokbeker, Drakenstein-aardewerk, Vlaardingen-aardewerk, handgevormd aardewerk (IJzertijd)
3108783100	Suikerbergseweg	410 m ten westen	Neolithicum; Vroege IJzertijd; Vroege-Late Middeleeuwen	Opgraving	In een 4 x 40 m grote sleuf zijn woonsporen onderzocht. Eerder waren bij de bouw van de school en bij het aanleggen van een voetbalveld al vondsten gedaan die op oude bewoning wezen. Er is een aantal ronde en willekeurig gevormde gaten aangetroffen, waarin slechts in enkele gevallen scherven zijn gevonden. De diepte der kuilen varieert van 80 tot 110 cm onder het huidige maaiveld. Deze vergravingen moeten als prehistorisch worden gekwalificeerd. Over de betekenis en het gebruik is geen enkele aanwijzing verkregen. Het aardewerk dateert voor het merendeel uit de Vroege IJzertijd, maar er zijn ook een fragmentje van een Veluwse klokbeker en een grote scherf van een potbeker met horizontale, brede groeven en daartussen een baan met nagelindrukken gevonden. Behalve dit prehistorisch aardewerk bevatte de doorgewerkte

					bovengrond nog scherven van late kogelpotten en een randje met radstempel indrukken van Karolingisch aardewerk.
3184664100	Beuningsesteeg	140 m ten noorden	Laat Neolithicum-Late IJzertijd; Vroege Middeleeuwen C- Late Middeleeuwen B	Booronderzoek	RAAP Archeologisch Adviesbureau heeft op 25 mei 2005 een inventariserend veldonderzoek uitgevoerd in verband met geplande nieuwbouw aan de Beuningsesteeg in de gemeente Wijchen. Tijdens het veldonderzoek zijn verspreid over het plangebied (in de boringen 1, 2 en 5) archeologische indicatoren aangetroffen. Het betreft een aantal fragmenten aardewerk (Prehistorie / Late Middeleeuwen), die zijn aangetroffen in de top van de rivierduinafzettingen, in en net onder een verstoorde bovenlaag. Hoewel het slechts om een beperkt aantal vondsten gaat en intacte natuurlijke bodemprofielen onder de verstoorde laag ontbreken, kan, mede door de aanwezigheid van bekende archeologische vindplaatsen in de nabije omgeving van het plangebied, het voorkomen van (diepe) archeologische sporen in het plangebied niet worden uitgesloten. Op basis van de mogelijke aanwezigheid van (diepe) archeologische grondsporen en/of vondsten, verdient het aanbeveling om de geplande graafwerkzaamheden binnen de grenzen van het plangebied uit te voeren onder archeologische begeleiding. Archeologische begeleiding houdt in dat tijdens de graafwerkzaamheden een archeologisch veldtechnicus aanwezig is om eventuele resten te documenteren. Archeologische begeleiding wordt alleen aanbevolen voor die delen van het plangebied die dieper dan de huidige verstoringsdiepte verstoord zullen gaan worden (door de aanleg van bouwputten, leidingsleuven, etc.).
3213378100	Sportpark Noord	465 m ten westen	Late IJzertijd-Romeinse tijd; Vroege Middeleeuwen-Late Middeleeuwen	Booronderzoek	Op grond van de intacte bodemprofielen en geomorfologische opbouw en de vastgestelde vondsten zowel uit boringen als aan het oppervlak, zijn in het meest westelijke gedeelte van het deelgebied Hofsedam twee vindplaatsen onderscheiden (vindplaatsen 3 en 4). Het betreft zones waar rekening dient te worden gehouden met de aanwezigheid van (deels) intacte

					archeologische sporen uit de IJzertijd tot en met de late Middeleeuwen. Door de verwachte relatief ondiepe ligging hiervan, vormen de geplande bodemtechnische ingrepen een serieuze bedreiging voor deze vindplaatsen. De vindplaatsen worden van elkaar gescheiden door een zone zonder archeologische indicatoren, en een verstoorde bodemprofielopbouw. Met uitzondering van een terrein worden in de overige delen van het deelgebied Hofsedam geen archeologische sporen verwacht. Hiervoor ontbreken archeologische indicatoren en/of is het bodemprofiel en de geomorfologische opbouw te zwaar verstoord. Alleen een perceel tegen de westelijke begrenzing van het plangebied dient bij voortgang van plannen alsnog te worden onderzocht. Hiervoor is geen toestemming voor onderzoek verkregen. Op basis van veldwaarnemingen lijkt hier sprake van een intacte rivierduinopduiking met intacte bodems en een hoge kans op het aantreffen van intacte archeologische sporen.

8. Historische situatie, huidig gebruik en bodemverstoringen

Landschapstype	Rivierengebied
Cultuurhistorische elementen	Nee
Aard historisch landgebruik	Bouwland
Historische bebouwing aanwezig	Nee
Bebouwing van cultuurhistorische waarde	Nee

Historische achtergronden van het cultuurlandschap en -situatie
Het plangebied ligt ten noorden van Wijchen, in het buurtschap Woezik. Dit buurtschap heeft vermoedelijk een middeleeuwse oorsprong. In de omgeving van het plangebied zijn vindplaatsen bekend, die rond de overgang van de Vroege Middeleeuwen-Late Middeleeuwen (circa 1000 na Chr.) gedateerd worden. Dit buurtschap is vermoedelijk als een bebouwingslint (langs de huidige Woeziksestraat) op een dekzandrug ontstaan.

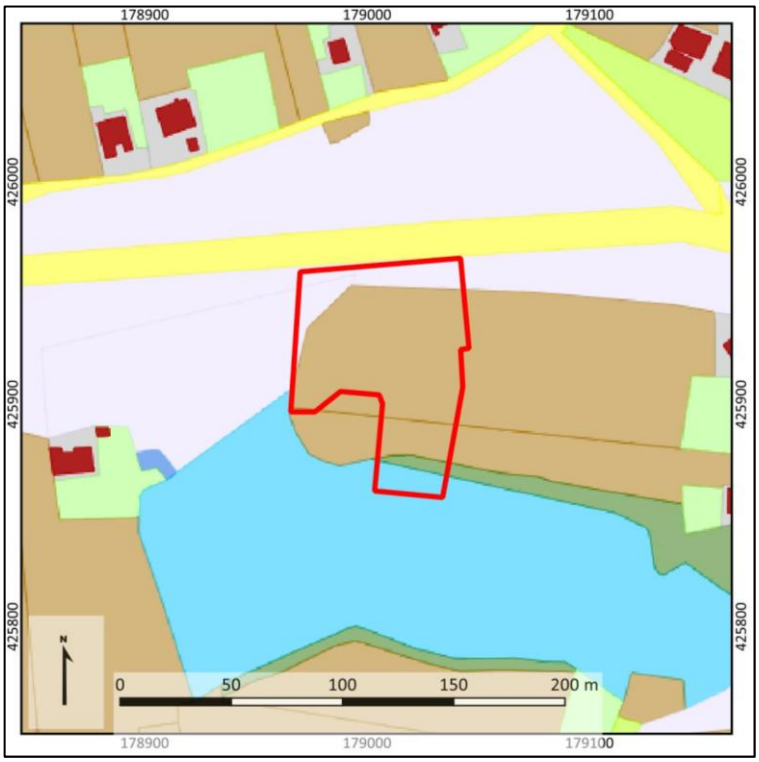
Op het Kadastrale Minuutplan uit 1811-1832 is het plangebied onbebouwd. Aan de noordzijde, tegen de Woeziksestraat aan, ligt een strook heide (figuur 2; www.hisgis.nl). Het grootste deel van het plangebied was toentertijd in gebruik als bouwland. De percelen met bouwland (B377, B380) behoorden destijds toe aan Willem Burgers en Anthoon Janssen, wiens huis en erf zich circa 130 m oostelijk van het plangebied bevond. Het meest zuidelijke deel van het plangebied is op deze kaart aangeduid als een strook land gebruikt voor hakhout (B383) en een moeras (B384). Dit moeras ligt ongeveer op de locatie van het lager gelegen deel, waar ook een ven heeft gelegen. Dit gedeelte van het plangebied is dus voor een lange periode een nat deel van het landschap geweest. De straat ten zuiden van het plangebied heet niet voor niets ‘Veenhof’.

Het plangebied blijft tot aan het midden van de 20^{e} eeuw onbebouwd en in gebruik als bouwland (figuren 3 tot en met 6). Het party- en congrescentrum Zaal Verploegen/De Ploeg is in 1959 gebouwd (bagviewer.kadaster.nl). Tot de jaren ’90 van de 20^{e} eeuw lag ten westen van het centrum nog een woonhuis (Woeziksestraat 96; figuur 7). Met de uitbreiding van het centrum werd dit deel van het plangebied bij het centrum betrokken (figuren 8 en 9). Rondom het centrum werden parkeerplekken aangelegd. Ten oosten van het plangebied, aan de andere kant van de Veenhof staat de Rooms-Katholieke kerk gewijd aan Sint Paschalis Babylon. Deze kerk stamt uit 1939.

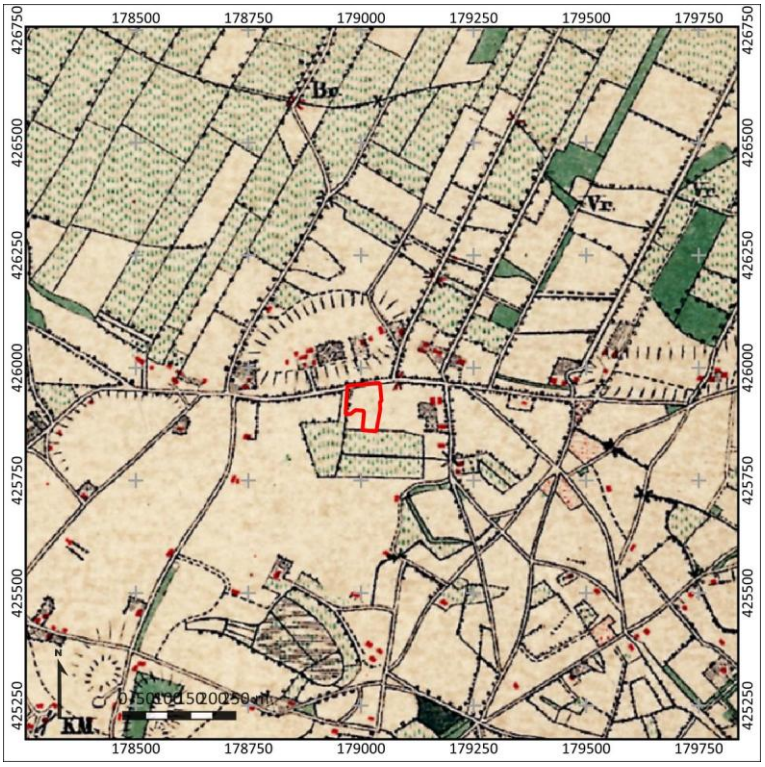
Militair Erfgoed
Op de Indicatieve Kaart Militair Erfgoed (IKME) is het plangebied niet aangeduid als aandachtsgebied. Ook zijn er geen verwachtingen op militaire objecten, raketinslagen of aan de Wereldoorlogen gerelateerde verschijnselen (bronnen: www.ikme.nl; www.vergeltungswaffen.nl, www.bunkerinfo.nl; www.tracesofwar.com, www.explosievenopsporing.nl).

Huidig gebruik en bodemverstoringen
Het plangebied is ten tijde van het onderzoek in gebruik voor het gebouw van het party- en congrescentrum Zaal Verhoeven/De Ploeg en bijbehorende parkeerplaatsen. De bouw en uitbreiding van het gebouw heeft voor bodemverstoringen gezorgd over een oppervlakte van circa 2000 m^2. De funderingsdiepte van het gebouw is 85 cm -Mv. Onder het gebouw bevindt zich een kelder van 70 m^2, waarvoor tot ongeveer 200 cm -Mv is gegraven (bouwtekeningen aangeleverd door Van de Klok Groep).

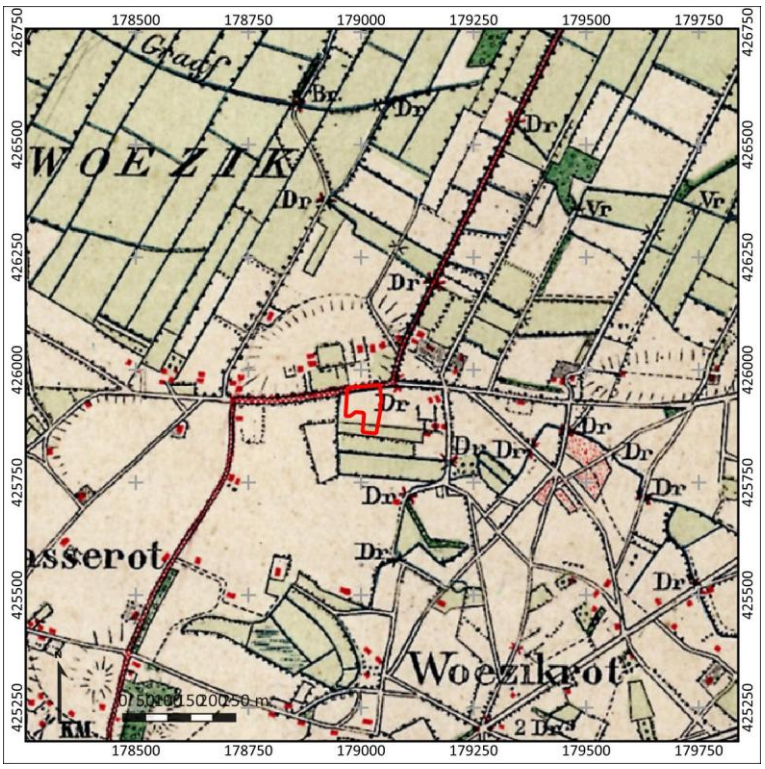
In 2025 heeft een milieukundig bodemonderzoek plaatsgevonden. Het rapport is nog niet beschikbaar. Andere aanwijzingen voor bodemverstoringen in het terrein zijn er niet.

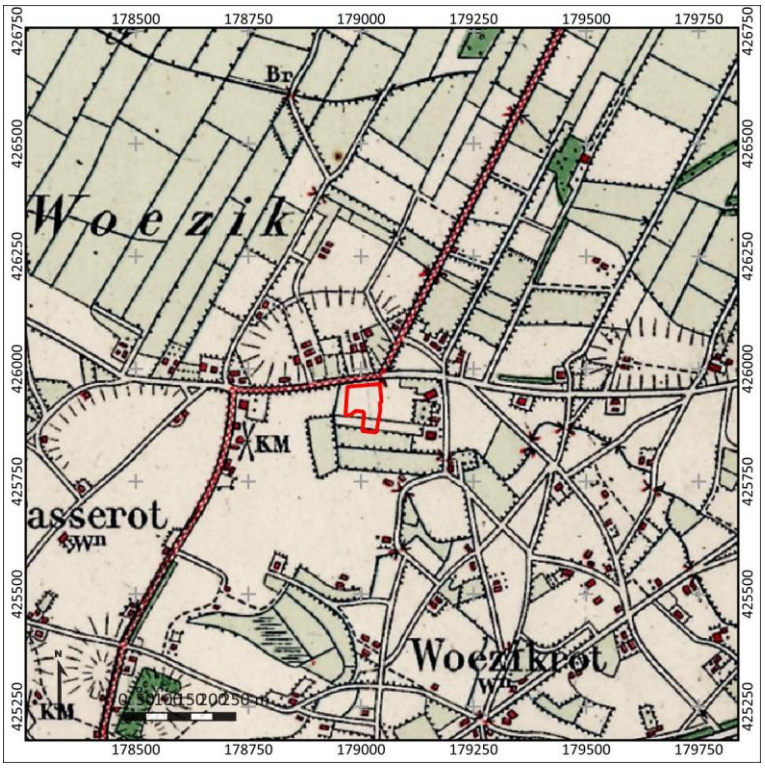
Figuur 3. Het plangebied (rood omlijnd) op het Kadastrale Minuutplan uit 1811-1832 (bron: hisgis.nl).

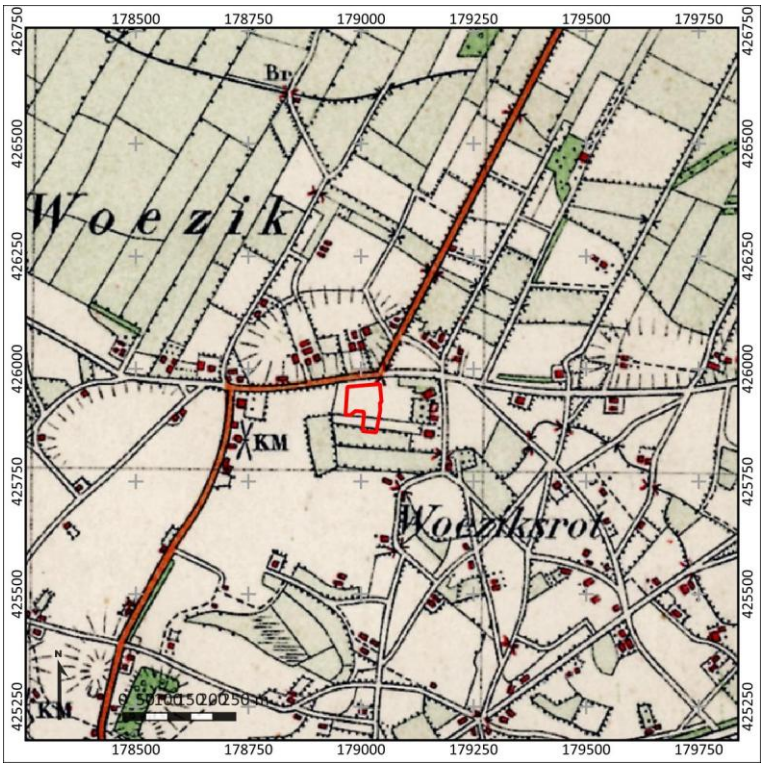
Figuur 4. Uitsnede van een topografische kaart uit 1880 (bron: www.topotijdreis.nl). Het plangebied is met rode lijnen weergegeven.

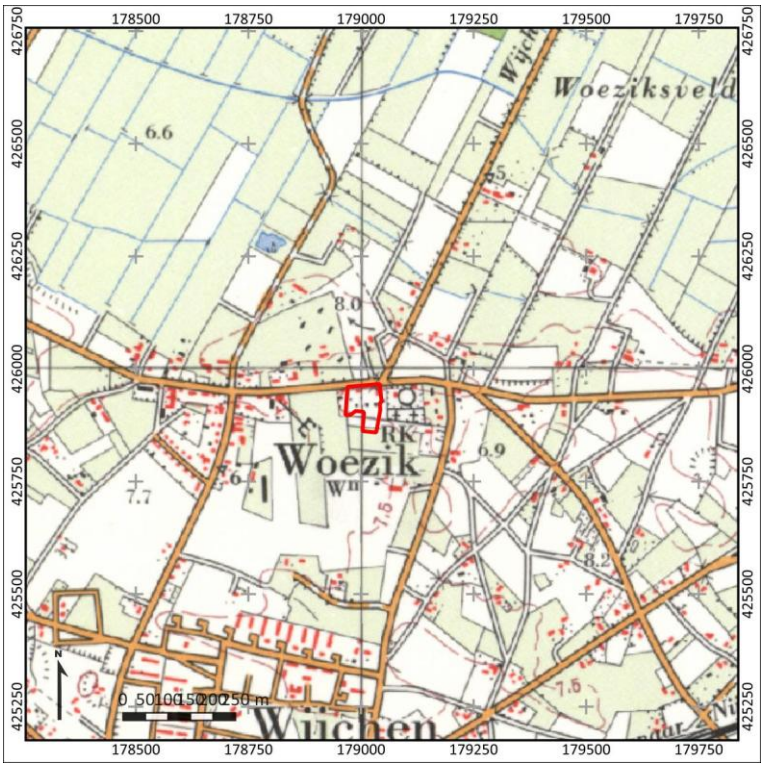
Figuur 5. Uitsnede van een topografische kaart uit 1900 (bron: www.topotijdreis.nl). Het plangebied is met rode lijnen weergegeven.

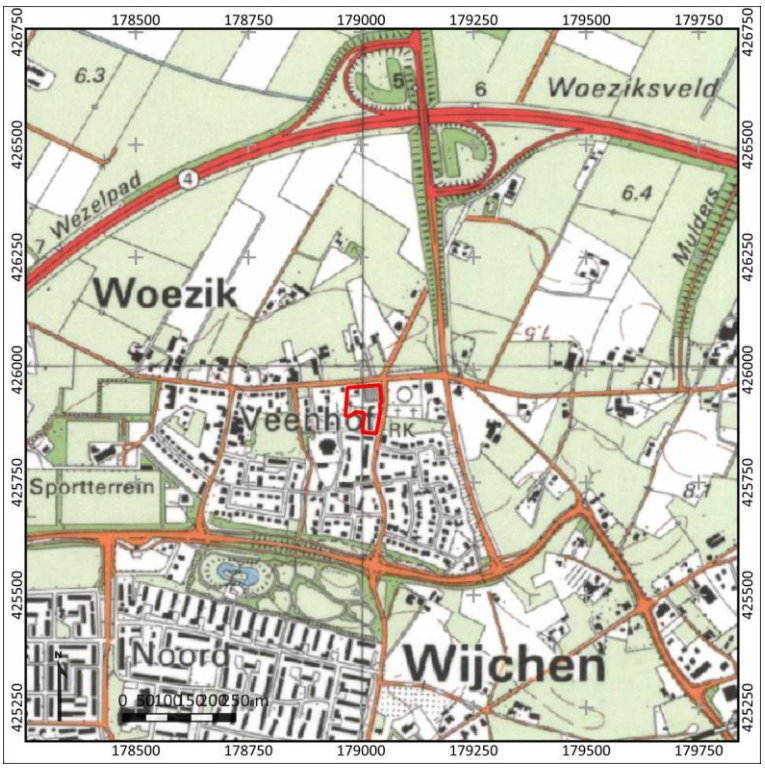
Figuur 6. Uitsnede van een topografische kaart uit 1925 (bron: www.topotijdreis.nl). Het plangebied is met rode lijnen weergegeven.

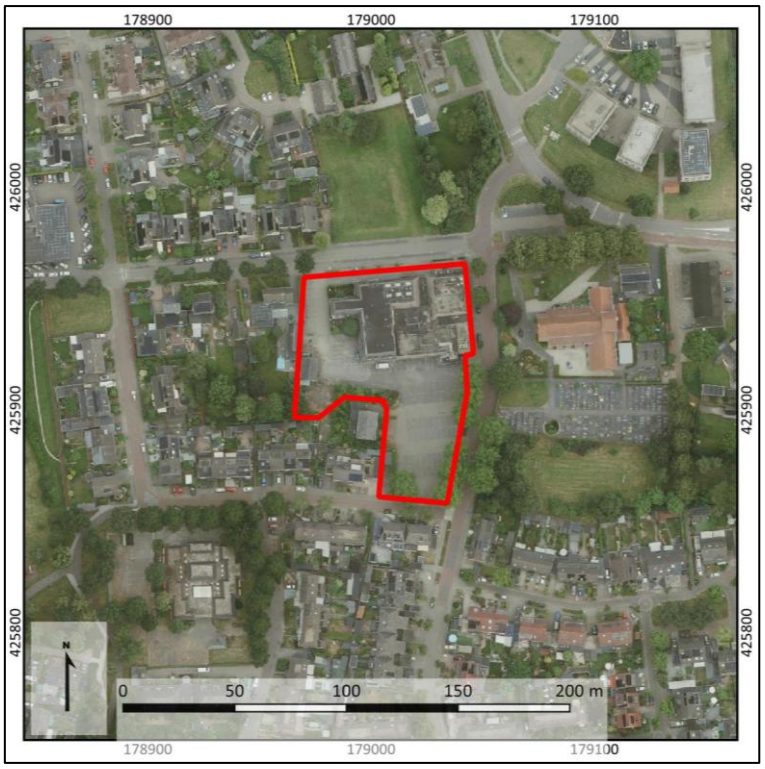
Figuur 7. Uitsnede van een topografische kaart uit 1955 (bron: www.topotijdreis.nl). Het plangebied is met rode lijnen weergegeven.

Figuur 8. Uitsnede van een topografische kaart uit 1975 (bron: www.topotijdreis.nl). Het plangebied is met rode lijnen weergegeven.

Figuur 9. Uitsnede van een topografische kaart uit 1995 (bron: www.topotijdreis.nl). Het plangebied is met rode lijnen weergegeven.

Figuur 10. Uitsnede van een actuele luchtfoto. Het plangebied is met rode lijnen weergegeven (bron: www.pdok.nl).

9. Gespecificeerde archeologische verwachting

Het plangebied bevindt zich op een overgangszone van pleistocene rivierafzettingen naar een gebied met dekzandafzettingen. In de omgeving zijn ook rivierduinen aanwezig. Ten oosten van het plangebied (vanaf circa 160 m afstand) is op basis van een veldkartering geconcludeerd dat de Woeziksestraat op een brede dekzandrug is gelegen (Scholte Lubbering en Oude Rengering, 1995). Het plangebied ligt direct ten zuiden en aan de Woeziksestraat. Ten noorden ervan bevinden zich vooral rivierafzettingen; ten zuiden ervan dekzandafzettingen/-welvingen. Onderzoeken dichtbij het plangebied wijzen op de aanwezigheid van dekzandafzettingen ten noorden van het plangebied (op 15 m afstand, Schorn 2025) en rivierduinafzettingen ten zuidwesten van het plangebied (op 60 m afstand, De Jong 2023). Op de geomorfologische kaart is de omgeving van het plangebied gekarteerd als dekzandwelvingen, terwijl de paleogeografische kaart van Vos *et al.* (2018) het gebied als rivierduin aanduidt. Vanwege de ligging in een overgangszone is het daarom op basis van het bureauonderzoek moeilijk te bepalen of de natuurlijke ondergrond in het plangebied uit dekzand- of rivierduinafzettingen bestaat. Beide typen van zandopduiking waren voor een lange periode hoger gelegen in het landschap en waren daarom aantrekkelijk voor tijdelijke of permanente bewoning.

In beide onderzoeken is een leemlaag (Laag van Wijchen) op rivierafzettingen (Formatie van Kreftenheye) aanwezig. Ten zuiden/zuidwesten van het plangebied heeft zich op de leemlaag een ven gevormd. Uit naburig onderzoek bleek dat dit ven daar verstoord was, maar dit kan voor het plangebied niet bepaald worden.

In de omgeving van het plangebied zijn vooral ten zuiden van de Woeziksestraat vindplaatsen bekend vanaf het Mesolithicum tot en met de Nieuwe tijd. Deze vindplaatsen zijn doorgaans op de dekzandrug of op rivierduinen gelegen. Hoewel er geen vindplaatsen uit het Paleolithicum bekend zijn, kan de aanwezigheid ervan in het plangebied op basis van het bureauonderzoek niet worden uitgesloten. Daarom is op basis van landschappelijke factoren de verwachting op het aantreffen van archeologische resten uit de perioden Paleolithicum – Middeleeuwen hoog.

Het plangebied ligt ten noorden van Wijchen. De Woeziksestraat vormde het bewoningslint van het buurtschap Woezik, dat mogelijk een middeleeuwse oorsprong heeft. In de omgeving van het plangebied zijn vindplaatsen uit de Vroege en Late Middeleeuwen bekend. Daarom is ook gezien de historische geografie de verwachting op het aantreffen van archeologische resten uit de Late Middeleeuwen hoog.

Op historische kaarten uit de 19^{e} en de vroege 20^{e} eeuw is het plangebied onbebouwd. In 1959 wordt Zaal Verploegen gebouwd, waarna in latere decennia het gebouw wordt uitgebreid tot de huidige situatie (circa 2000 m^2). Archeologische resten uit vroegere eeuwen van de Nieuwe tijd (16^{e} tot en met de 18^{e} eeuw) zijn niet bekend. Daarom is op basis van kadastrale en topografische kaarten de verwachting op het aantreffen van archeologische resten uit de Nieuwe tijd laag, op sporen van landgebruik na.

Complextypen
In het plangebied kunnen nederzettingssporen worden aangetroffen, hetzij in de vorm van (seizoensgebonden) jachtkampementen, hetzij in de vorm van verhoogde huisplaatsen (boerderijen). Jachtkampementen kenmerken zich door een dichte vondstconcentratie van onder andere fragmenten bewerkt vuursteen, hetgeen met name afhankelijk is van de langdurigheid en/of intensiteit van eventuele bewoning op die plek. De omvang ervan kan variëren tussen circa 100 en 1000 m^2. De aanwezigheid hiervan is in eerste instantie afhankelijk van de intactheid van de top van

het dekzand in het gebied. Vanwege de aanwezigheid van een ven in het zuiden van het plangebied kunnen daarnaast water-gerelateerde resten verwacht worden (vishaken, fuiken, kano's etc.).

Huisplaatsen kenmerken zich naar verwachting door de aanwezigheid van een cultuurlaag in de top van het pleistocene zand. Hierin zijn afvalresten aanwezig in de vorm van aardewerk, al dan niet verbrand bot en baksteenresten. Ook zullen in deze lagen grondsporen aanwezig zijn als onderdeel van palen van structuren (huizen, bijgebouwen) en afval- en beerkuilen en waterputten.

Specifiek uit de periode Bronstijd – Vroege Middeleeuwen worden ook urnenvelden en grafvelden verwacht, gezien de nabijheid van grafvelden in de omgeving van het plangebied. Dergelijke complexen typeren zich door graf en crematie resten, urnen en grafgiften.

De gespecificeerde archeologische verwachting is nader weergegeven in onderstaande tabel 3.

Prospectiekenmerken, zoekstrategie en advies
Op basis van de tijdens het bureauonderzoek verworven resultaten is het in eerste instantie de vraag in hoeverre in het plangebied nog archeologisch relevante niveaus aanwezig zijn en in welk deel van het plangebied deze aanwezig zijn. Het archeologisch relevante niveau kan in de top van het dekzand verwacht worden. In het zuiden kunnen archeologische resten in humeuze venlagen aanwezig zijn. De aan-/afwezigheid, intactheid en diepteligging van deze niveaus kunnen op basis van het bureauonderzoek niet nauwkeurig bepaald worden. Om dit te kunnen toetsen, dient de lithologische opbouw van de ondergrond en de mate van intactheid van de bodem te worden vastgelegd. Dit kan plaatsvinden door middel van een inventariserend veldonderzoek, verkennende fase (IVO-O). Op grond van dit onderzoek kan dan een uitspraak worden gedaan of en in hoeverre archeologische resten te verwachten zijn.

Tabel 3: Gespecificeerde archeologische verwachtingstabel.

	Archeologische verwachting			*Reden*
1	***Datering***	Hoog	Laat-Paleolithicum-Late Middeleeuwen	Het plangebied ligt in een overgangszone met dekzandwelvingen en rivierduinen. Een vennetje ligt in het zuiden van het plangebied. Vindplaatsen in de omgeving liggen doorgaans op dekzandruggen/-welvingen of rivierduinen en dateren vanaf het Mesolithicum. Landschappelijk gezien was het plangebied daarom een aantrekkelijke vestigingslocatie. Het plangebied ligt aan de Woeziksestraat, het oude bewoningslint van het buurtschap Woezik. Dit buurtschap heeft een vermoedelijke oorsprong in de Middeleeuwen. In de omgeving zijn middeleeuwse vindplaatsen bekend. Cultuurhistorisch gezien kunnen daarom middeleeuwse resten verwacht worden.
		Laag	Nieuwe tijd	Op historische kaarten uit de 19^{e} en de vroege 20^{e} eeuw is het plangebied onbebouwd. In het zuiden ligt een moeras (op dezelfde plek als het oudere ven).
2	***Complextype***	Nederzettingen (jachtkamp), huisplaatsen, grafvelden, sporen van landgebruik, water-gerelateerde resten, rituele deposities (ven)		
3	***Omvang***	100-1000 m^2 (omvang jachtkamp); 500-2000 m^2 (omvang huisplaats, algemeen)		
4	***Diepteligging***	In de top van het dekzand/rivierduin of in het ven; dekzandniveau mogelijk al vanaf 65 cm -Mv (boringen ten noorden van plangebied); rivierduinafzettingen/restveen vanaf 110-180 cm -Mv onder verstoringen aangetroffen (boringen ten zuidwesten van het plangebied)		
5	***Gaafheid en conservering***	+/-	Verstoring kan op bebouwde locaties en ter plaatse van het ven verwacht worden. In humeuze lagen van het ven kunnen onverbrande, organische artefacten goed bewaard gebleven zijn.	
6	***Locatie***	Bewoning in het noordelijke deel, aan de Woeziksestraat; watergelateerde resten/rituele deposities/afval in het zuidelijke deel.		
7	***Uiterlijke kenmerken (artefacten en type indicatoren)***	Vindplaatsen kenmerken zich naar verwachting door archeologische lagen (cultuurlaag), grondsporen en/of vondstconcentraties.		
8	***Mogelijke verstoringen***	Bebouwing in het plangebied kan voor verstoringen hebben gezorgd. De oorspronkelijke vulling van het ven kan ook verstoord zijn.		

10. Conclusie en Advies

Conclusie

Het plangebied bevindt zich op een overgangszone van pleistocene rivierafzettingen naar een gebied met dekzandafzettingen. In de omgeving zijn ook rivierduinen aanwezig. Ten oosten van het plangebied (vanaf circa 160 m afstand) is op basis van een veldkartering geconcludeerd dat de Woeziksestraat op een brede dekzandrug is gelegen (Scholte Lubbering en Oude Rengering, 1995). Het plangebied ligt direct ten zuiden en aan de Woeziksestraat. Ten noorden ervan bevinden zich vooral rivierafzettingen; ten zuiden ervan dekzandafzettingen/-welvingen. Onderzoeken dichtbij het plangebied wijzen op de aanwezigheid van dekzandafzettingen ten noorden van het plangebied (op 15 m afstand, Schorn 2025) en rivierduinafzettingen ten zuidwesten van het plangebied (op 60 m afstand, De Jong 2023). Op de geomorfologische kaart is de omgeving van het plangebied gekarteerd als dekzandwelvingen, terwijl de paleogeografische kaart van Vos *et al.* (2018) het gebied als rivierduin aanduidt. Vanwege de ligging in een overgangszone is het daarom op basis van het bureauonderzoek moeilijk te bepalen of de natuurlijke ondergrond in het plangebied uit dekzand- of rivierduinafzettingen bestaat. Beide typen van zandopduiking waren voor een lange periode hoger gelegen in het landschap en waren daarom aantrekkelijk voor tijdelijke of permanente bewoning.

In beide onderzoeken is een leemlaag (Laag van Wijchen) op rivierafzettingen (Formatie van Kreftenheye) aanwezig. Ten zuiden/zuidwesten van het plangebied heeft zich op de leemlaag een ven gevormd. Uit naburig onderzoek bleek dat dit ven daar verstoord was, maar dit kan voor het plangebied niet bepaald worden.

In de omgeving van het plangebied zijn vooral ten zuiden van de Woeziksestraat vindplaatsen bekend vanaf het Mesolithicum tot en met de Nieuwe tijd. Deze vindplaatsen zijn doorgaans op de dekzandrug of op rivierduinen gelegen. Hoewel er geen vindplaatsen uit het Paleolithicum bekend zijn, kan de aanwezigheid ervan in het plangebied op basis van het bureauonderzoek niet worden uitgesloten. Daarom is op basis van landschappelijke factoren de verwachting op het aantreffen van archeologische resten uit de perioden Laat-Paleolithicum – Middeleeuwen hoog.

Het plangebied ligt ten noorden van Wijchen. De Woeziksestraat vormde het bewoningslint van het buurtschap Woezik, dat mogelijk een middeleeuwse oorsprong heeft. In de omgeving van het plangebied zijn vindplaatsen uit de Vroege en Late Middeleeuwen bekend. Daarom is ook gezien de historische geografie de verwachting op het aantreffen van archeologische resten uit de Middeleeuwen hoog.

Op historische kaarten uit de 19^{e} en de vroege 20^{e} eeuw is het plangebied onbebouwd. In 1959 wordt Zaal Verploegen gebouwd, waarna in latere decennia het gebouw wordt uitgebreid tot de huidige situatie (circa 2000 m^{2}). Archeologische resten uit vroegere eeuwen van de Nieuwe tijd (16^{e} tot en met de 18^{e} eeuw) zijn niet bekend. Daarom is op basis van kadastrale en topografische kaarten de verwachting op het aantreffen van archeologische resten uit de Nieuwe tijd laag, op sporen van landgebruik na.

Advies

Voor het plangebied worden in het kader van de voorgenomen sloop- en graafwerkzaamheden aanvullende maatregelen geadviseerd. Er bestaat een verwachting op archeologische vindplaatsen, die zich op verschillende archeologische niveaus in de bodem kunnen bevinden (dekzand-/rivierduinafzettingen, vullingen van het ven, pleistocene rivierafzettingen). Vanwege de ligging van het plangebied in een zone met rivierduinen, een dekzandrug, een ven en pleistocene rivierafzettingen kunnen deze archeologische niveaus in het plangebied op basis van het bureauonderzoek niet goed

vastgesteld worden. De geplande bodemingrepen kunnen de archeologische vindplaatsen verstoren. Om de aanwezigheid, diepteligging en mate van intactheid van de archeologische niveaus te toetsen, wordt geadviseerd om in het plangebied een inventariserend veldonderzoek, verkennende fase, middels boringen (IVO-O) uit te voeren.

Bovenstaande vormt een advies. Op grond van de resultaten van het rapport en het advies zal de bevoegde overheid (gemeente Wijchen) een besluit nemen over de daadwerkelijke omgang met eventueel aanwezige archeologische waarden binnen het plangebied.

11. Geraadpleegde bronnen

Archeologische kaarten en databestanden:

- Archeologische Monumenten Kaart (AMK), Rijksdienst voor Cultureel erfgoed (RCE), Amersfoort, 2007.
- Archeologisch Informatie Systeem III (Archis3), Rijksdienst voor Cultureel erfgoed (RCE), Amersfoort, 2016.
- archis.cultureelerfgoed.nl
- www.kadastralekaart.com
- www.archieven.nl
- www.pdok.nl
- www.ahn.nl
- Bodemkaart van Nederland 1:50.000 (Stiboka)
- Geomorfologische kaart van Nederland
- www.bodemloket.nl
- bagviewer.kadaster.nl
- www.kadaster.nl
- www.dinoloket.nl
- beeldbank.cultureelerfgoed.nl
- www.topotijdreis.nl
- library.wur.nl/WebQuery/geoportal/raf
- www.hisgis.nl
- www.ikme.nl
- https://www.rn7.nl/nieuws/artikel/wijchen-verliest-een-icoon-zaal-verploegen-de-ploeg-stopt-ermee
- www.tracesofwar.com
- www.euroradar.nl/explosieven-opsporing/ruimingskaart/
- https://omgevingswet.overheid.nl

Lijst met afbeeldingen

Figuur 1: Ligging van het plangebied (met rode lijnen aangegeven, bron: www.pdok.nl).
Figuur 2: Schematische weergave van de boorprofielen in het plangebied op 60 m ten zuidwesten van het huidige plangebied (De Jong 2023: figuur 25).
Figuur 3: Uitsnede van de kadastrale Minuutplan uit 1811-1832. Het plangebied is met rode lijnen weergegeven (bron: hisgis.nl).
Figuur 4: Uitsnede van een topografische kaart uit 1880. Het plangebied is met rode lijnen weergegeven.
Figuur 5: Uitsnede van een topografische kaart uit 1900. Het plangebied is met rode lijnen weergegeven.
Figuur 6: Uitsnede van een topografische kaart uit 1925. Het plangebied is met rode lijnen weergegeven.
Figuur 7: Uitsnede van een topografische kaart uit 1950. Het plangebied is met rode lijnen weergegeven.
Figuur 8: Uitsnede van een topografische kaart uit 1975. Het plangebied is met rode lijnen weergegeven.
Figuur 9: Uitsnede van een topografische kaart uit 1995. Het plangebied is met rode lijnen weergegeven.
Figuur 10: Uitsnede van een actuele luchtfoto. Het plangebied is met rode lijnen weergegeven (bron:

www.pdok.nl).

Literatuur

Bakker, H. de, 1966. De subgroepen van het systeem voor bodemclassificatie voor Nederland. In: Boor en Spade.

Berendsen, H.J.A. & E. Stouthamer (eds.), 2001. Palaeogeographical development of the Rhine-Meuse delta, the Netherlands. Assen.

Berendsen, H.J.A., 2005. Landschappelijk Nederland. Assen (Fysische Geografie van Nederland). Derde, geheel herziene druk.

Boshoven, E.H. 2016. Distelweg/Drijfweg, gemeente Wijchen; archeologisch vooronderzoek: een bureau- en inventariserend veldonderzoek (verkennend booronderzoek) (RAAP-Notitie 5737). Weesp.

Cohen, K.M., E. Stouthamer, H.J. Pierik, A.H. Geurts, 2012. Digitaal Basisbestand Paleogeografie van de Rijn-Maas Delta. Dept. Fysische Geografie. Universiteit Utrecht. Digitale Dataset.

Daniël, A., en R. Reijnen, 2009.Een archeologisch onderzoek aan de Hoefsestraat te Wijchen (Archeologische Berichten Nijmegen – Briefrapport 48). Gemeente Nijmegen.

Exaltus, R., en J. Orbons, 2014. Holenbergseweg, Wijchen. Gemeente Wijchen. Inventariserend Veldonderzoek (IVO-O); Bureauonderzoek en karterend booronderzoek (ArcheoPro Archeologisch Rapport Nr 14020). Eijsden.

Goossens, E., 2011. Plangebied Woeziksestraat/Schoenaker, gemeente Wijchen; archeologisch vooronderzoek: een bureau- en karterend veldonderzoek (RAAP notitie 3784). Weesp.

Heirbaut, E.N.A., 2009. Proefsleuvenonderzoek te Woezik-Noord – gemeente Wijchen. Resten van een crematiegrafveld uit de IJzertijd en bewoning uit de Volle Middeleeuwen (Archeologische Berichten Wijchen – Rapport 6). Gemeente Nijmegen.

Heirbaut, E.N.A., 2011. Sieraden op de brandstapel. Onderzoek naar een crematiegrafveld uit de Midden-IJzertijd en middeleeuwse bewoning, op het sportpark te Woezik-Noord, gemeente Wijchen (Archeologische Berichten Wijchen – Rapport 12). Gemeente Nijmegen.

Hermsen, I., 2011. De Kleine Kamp Doorgrond. Archeologisch onderzoek in het plangebied Bijsterhuizen – gemeente Wijchen (Archeologische Berichten Wijchen – Rapport 8). Gemeente Nijmegen.

Hullegie, A.G.J., 2023. Bureauonderzoek en inventariserend veldonderzoek (BO en IVO-O). Wijchen, Woeziksestraat 416. Gemeente Wijchen (GD). (Lycens Archeologisch Rapport 246).

Jong, C. de, 2023. Veenhof 1712, Wijchen, gemeente Wijchen: een bureau- en inventariserend veldonderzoek in de vorm van boringen in de verkennende fase (Bureau voor Archeologie Rapport 1315). Utrecht.

Kuppens, W., en M. Magnée-Nentjes, 2010. Een archeologisch onderzoek aan de Hoefsestraat te Wijchen (fase 2) (Archeologische Berichten Nijmegen – Briefrapport 56). Gemeente Nijmegen.

Maas, G. J., W.M. van der Meij, S. P. J. v. Delft, A. H. Heidema., 2019. Toelichting bij de legenda Geomorfologische kaart van Nederland 1:50 000. http://legendageomorfologie.wur.nl/. Wageningen, Wageningen Environmental Research.

Mulder, E.F.J de., M.C. Geluk, I. Ritsema, W.E. Westerhof & T.E. Wong 2003, De ondergrond van Nederland, Groningen.

Pepers, K.H.J., 2013. Gemeente Wijchen. Plangebied Woeziksestraat 11 te Wijchen. Bureauonderzoek en inventariserend veldonderzoek (karterende fase) (BAAC rapport V-11.0225). 's-Hertogenbosch.

Scholte Lubberink, H.B.G., en J.A.M. Oude Rengerink, 1992. Wijchen – Groot Bijsterhuizen; een archeologische kartering, inventarisatie en waardering (RAAP rapport 63). Weesp.

Schorn, E.A. 2025. Archeologisch Bureauonderzoek en Inventariserend Veldonderzoek (booronderzoek), karterende fase. Saltshof 1015 te Wijchen. Gemeente Wijchen (KSP-rapport 24180). Duiven.

TNO, 2020. Geologische Overzichtskaart van Nederland, schaal 1:600 000.

Tulp, C., 2011. Wijchen, Paschalishof. Gemeente Wijchen (Gld.). Een Archeologische Opgraving (Steekproefrapport 2008-07/01). Zuidhorn/Utrecht.

Veenstra, M.E. 2011. Wijchen, Schoenaker-Woeziksestraat. Inventariserend veldonderzoek door middel van proefsleuven (BAAC rapport A-11.0213). 's-Hertogenbosch.

Vos, P., M. van der Meulen, H. Weerts en J. Bazelmans, 2018, Atlas van Nederland in het Holoceen. Landschap en bewoning vanaf de laatste ijstijd tot nu, Amsterdam (Prometheus).

Wildenberg, J., 2009. Een archeologische proefsleuvenonderzoek op de Paschalishof te Wijchen (Archeologische Berichten Nijmegen – Briefrapport 45). Gemeente Nijmegen.

Zielman, G. 2014. Poort van Saltshof in Woezik. Gemeente Wijchen. Een archeologische begeleiding (conform KNA-protocol proefsleuven) (RAAP-rapport 2924). Weesp.

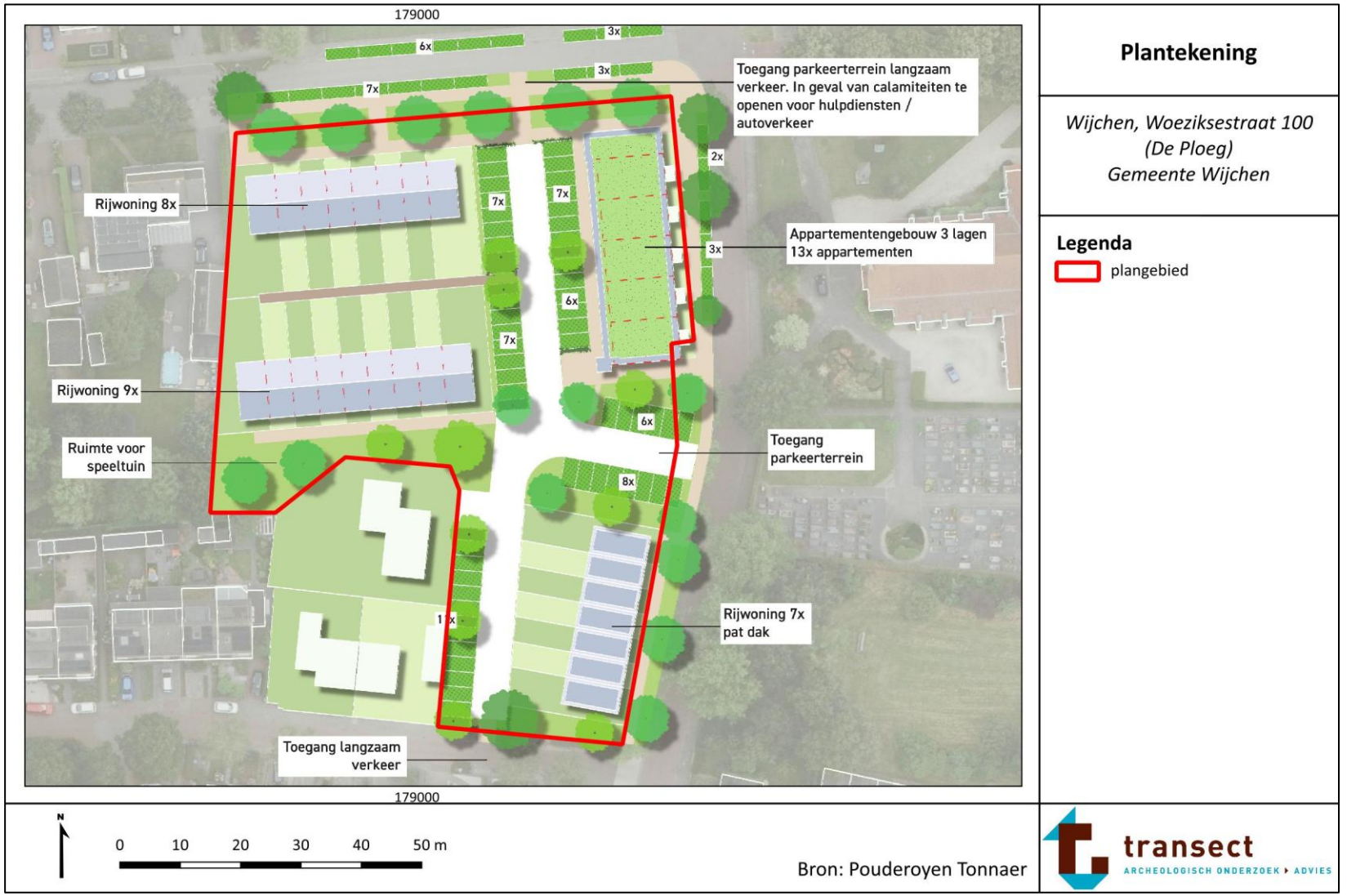
Zielman, G., 2017. Plangebied Distelweg/Drijfweg in Woezik. Gemeente Wijchen. Archeologisch vooronderzoek: een inventariserend veldonderzoek (proefsleuven) (RAAP-rapport 3242). Weesp.

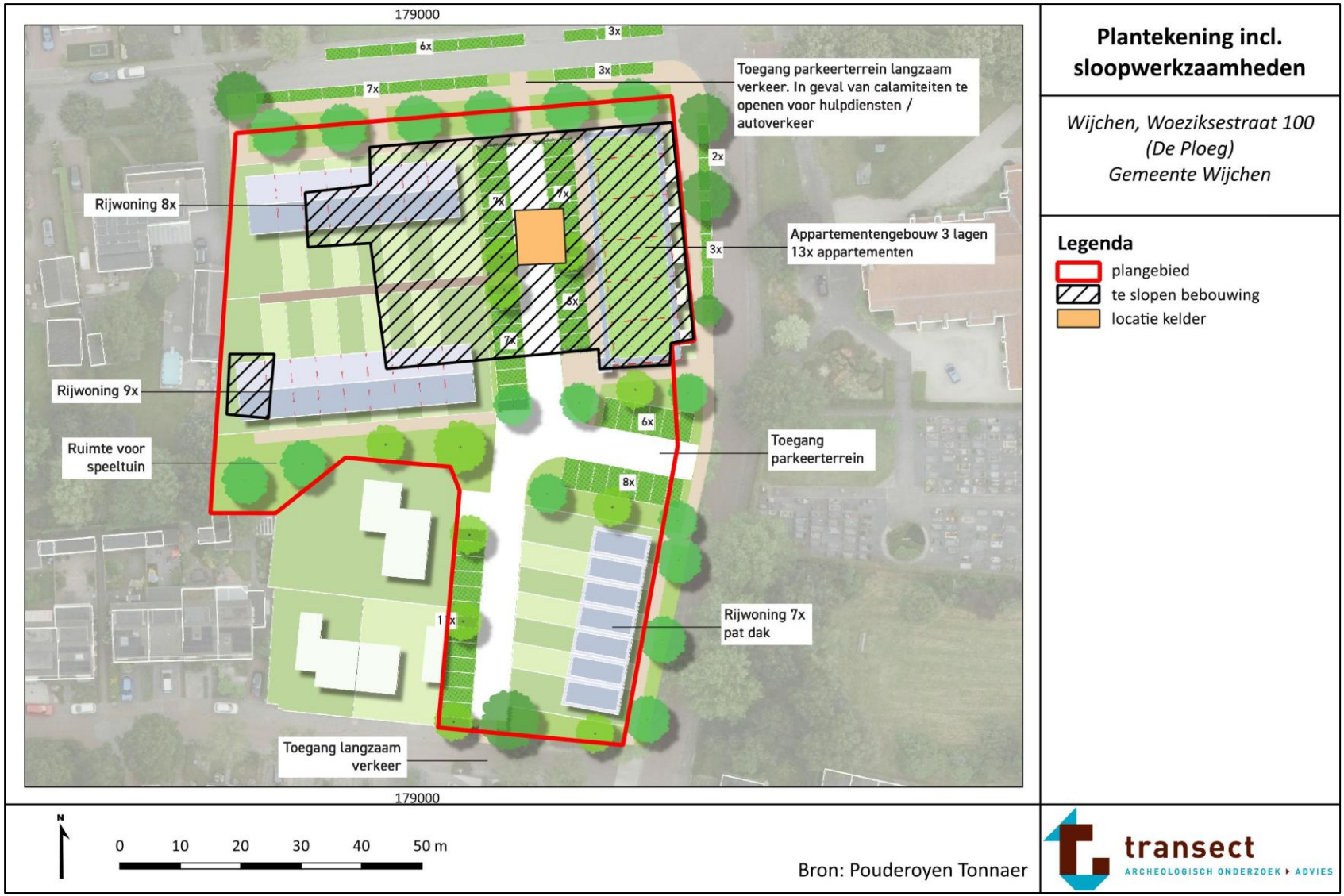
Zielman, G. 2018. Plangebied Woeziksestraat-Zesweg. Gemeente Wijchen. Archeologisch onderzoek: een opgraving (RAAP-rapport 3590). Weesp.

Bijlage 1. Archeologische periode-indeling voor Nederland

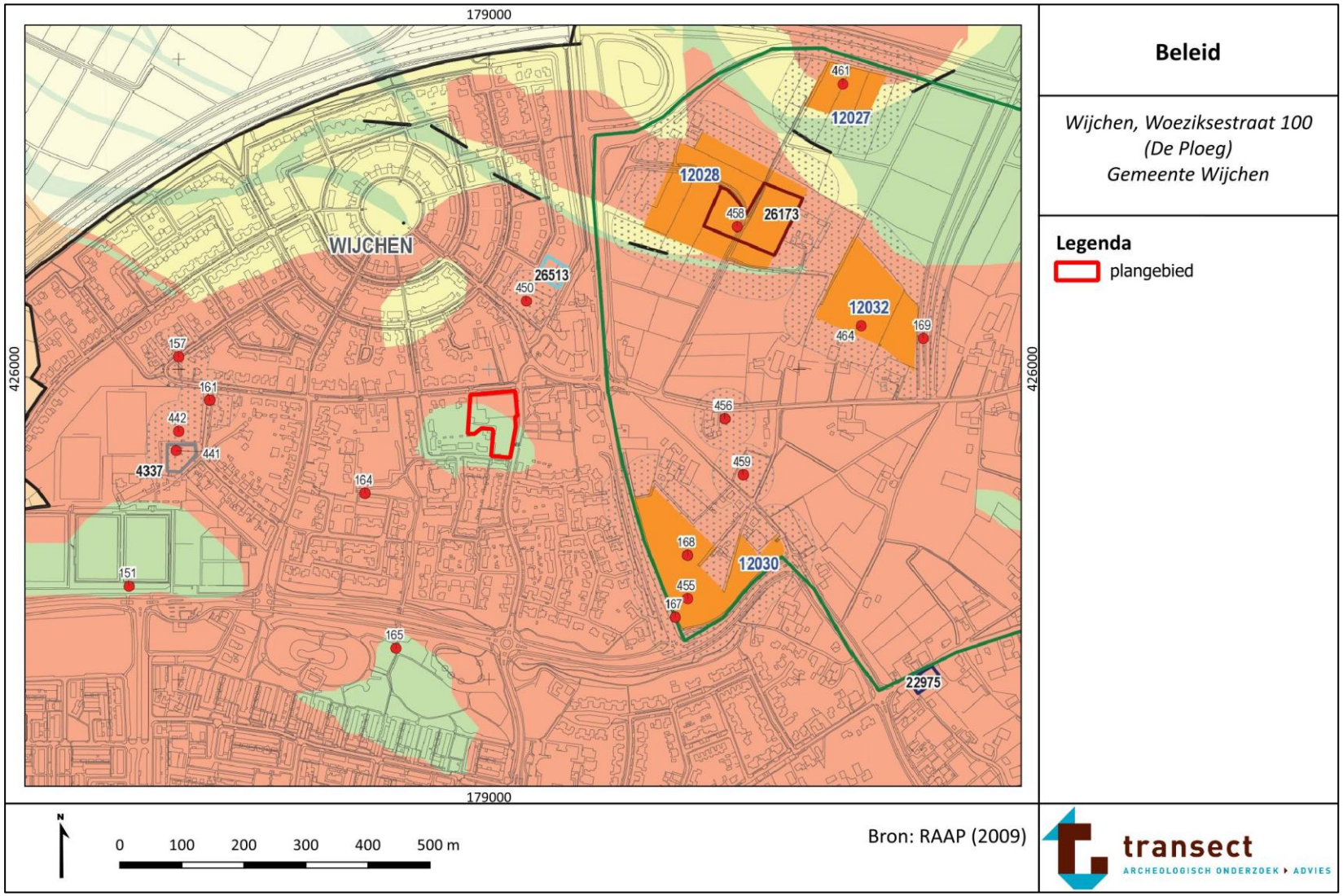
Periode	Deel-/subperiode	Van	Tot
Recent		1945 na Chr.	2050 na Chr.
Nieuwe Tijd	Late-Nieuwe tijd	1850 na Chr.	1945 na Chr.
	Midden-Nieuwe tijd	1650 na Chr.	1850 na Chr.
	Vroege-Nieuwe tijd	1500 na Chr.	1650 na Chr.
Middeleeuwen	Late-Middeleeuwen B	1250 na Chr.	1500 na Chr.
	Late-Middeleeuwen A	1050 na Chr.	1250 na Chr.
	Vroege-Middeleeuwen D	900 na Chr.	1050 na Chr.
	Vroege-Middeleeuwen C	725 na Chr.	900 na Chr.
	Vroege-Middeleeuwen B	525 na Chr.	725 na Chr.
	Vroege-Middeleeuwen A	450 na Chr.	525 na Chr.
Romeinse Tijd	Laat-Romeinse tijd B	350 na Chr.	450 na Chr.
	Laat-Romeinse tijd A	270 na Chr.	350 na Chr.
	Midden-Romeinse tijd B	150 na Chr.	270 na Chr.
	Midden-Romeinse tijd A	70 na Chr.	150 na Chr.
	Vroeg-Romeinse tijd B	25 na Chr.	70 na Chr.
	Vroeg-Romeinse tijd A	12 voor Chr.	25 na Chr.
IJzertijd	Late-IJzertijd	250 voor Chr.	12 voor Chr.
	Midden-IJzertijd	500 voor Chr.	250 voor Chr.
	Vroege-IJzertijd	800 voor Chr.	500 voor Chr.
Bronstijd	Late-Bronstijd	1100 voor Chr.	800 voor Chr.
	Midden-Bronstijd B	1500 voor Chr.	1100 voor Chr.
	Midden-Bronstijd A	1800 voor Chr.	1500 voor Chr.
	Vroege-Bronstijd	2000 voor Chr.	1800 voor Chr.
Neolithicum	Laat-Neolithicum B	2450 voor Chr.	2000 voor Chr.
	Laat-Neolithicum A	2850 voor Chr.	2450 voor Chr.
	Midden-Neolithicum B	3400 voor Chr.	2850 voor Chr.
	Midden-Neolithicum A	4200 voor Chr.	3400 voor Chr.
	Vroeg-Neolithicum B	4900 voor Chr.	4200 voor Chr.
	Vroeg-Neolithicum A	5300 voor Chr.	4900 voor Chr.
Mesolithicum	Laat-Mesolithicum	6450 voor Chr.	5300 voor Chr.
	Midden-Mesolithicum	7100 voor Chr.	6450 voor Chr.
	Vroeg-Mesolithicum	8800 voor Chr.	7100 voor Chr.
Paleolithicum	Laat-Paleolithicum B	18.000 BP	8.800 voor Chr.
	Laat-Paleolithicum A	35.000 BP	18.000 BP
	Midden-Paleolithicum	300.000 BP	35.000 BP
	Vroeg-Paleolithicum	-	300.000 BP

Bijlage 2. Plantekening

179000
3x
6x
3x
7x
Toegang parkeerterrein langzaam verkeer. In geval van calamiteiten te openen voor hulpdiensten / autoverkeer
2x
Rijwoning 8x
7x
7x
Appartementengebouw 3 lagen 13x appartementen
3x
6x
7x
Rijwoning 9x
6x
Ruimte voor speeltuin
Toegang parkeerterrein
8x
Rijwoning 7x pat dak
Toegang langzaam verkeer
179000
N
0 10 20 30 40 50 m
Bron: Pouderoyen Tonnaer
Plantekening incl. sloopwerkzaamheden
Wijchen, Woeziksestraat 100
(De Ploeg)
Gemeente Wijchen
Legenda
plangebied
te slopen bebouwing
locatie kelder
transect
ARCHEOLOGISCH ONDERZOEK ▸ ADVIES

Bijlage 3. Archeologische beleidskaart van de gemeente Molenlanden

Beleid

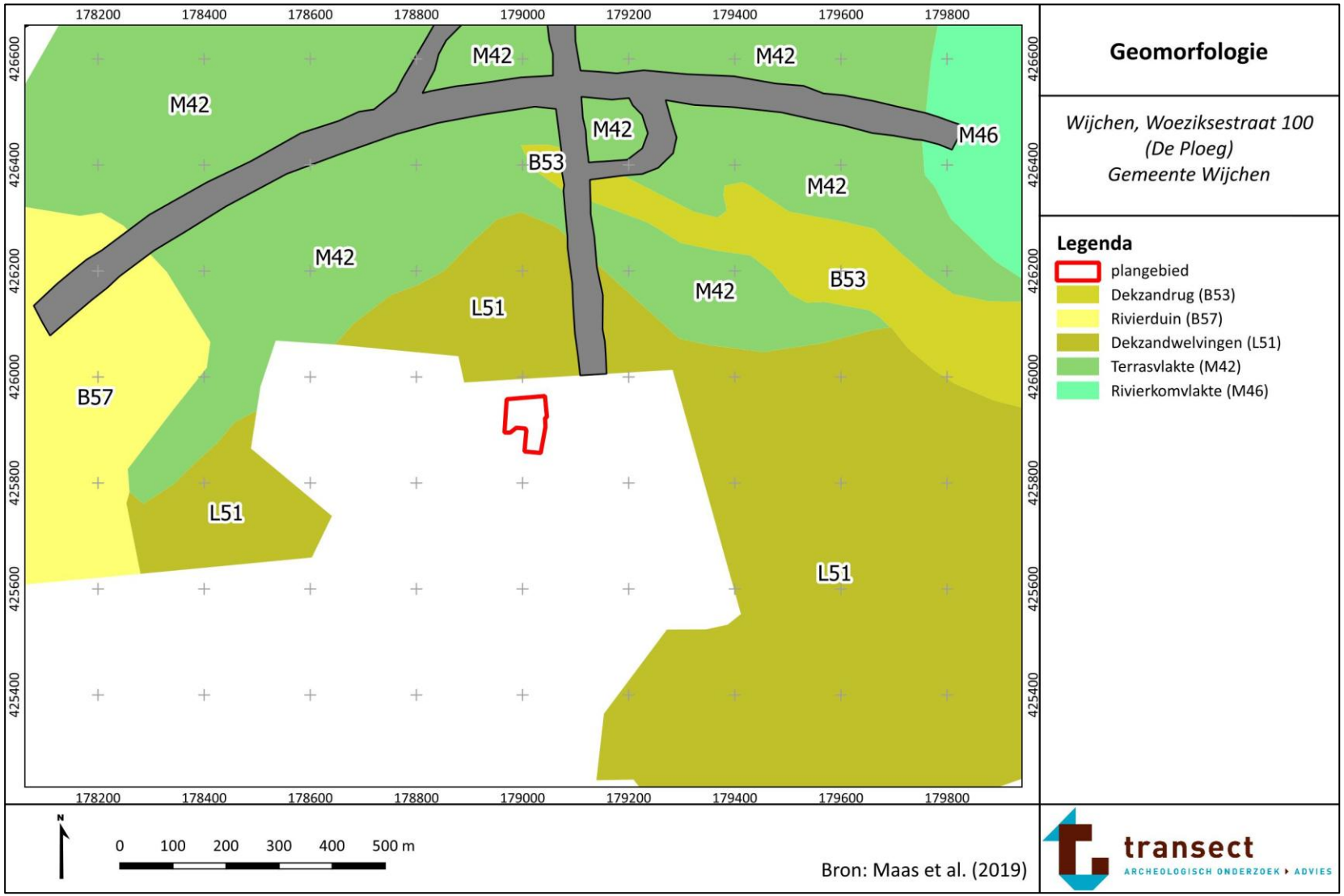
Wijchen, Woeziksestraat 100
(De Ploeg)
Gemeente Wijchen

	beleidsadvies
verwachtingsgebieden bebouwde kom	
Hoge archeologische verwachting	Archeologisch onderzoek verplicht bij ingrepen met een oppervlakte groter dan 60 m2
Middelmatige archeologische verwachting	Archeologisch onderzoek verplicht bij ingrepen met een oppervlakte groter dan 60 m2
Lage archeologische verwachting	Archeologisch onderzoek verplicht bij ingrepen met een oppervlakte groter dan 500 m2
verwachtingsgebieden buitengebied	
Hoge archeologische verwachting	Archeologisch onderzoek verplicht bij ingrepen met een oppervlakte groter dan 100 m2
Middelmatige archeologische verwachting	Archeologisch onderzoek verplicht bij ingrepen met een oppervlakte groter dan 100 m2
Lage archeologische verwachting	Archeologisch onderzoek verplicht bij ingrepen met een oppervlakte groter dan 2000 m2
waardegebieden	
1662 monumentnummer	
AMK-terrein, beschermd met aandachtszone van 50m	Bodemingrepen zijn vergunningsplichtig (vergunningsaanvraag bij RACM).
AMK-terrein, overig met aandachtszone van 50m	Indien bebouwde kom: Archeologisch onderzoek verplicht bij ingrepen met een oppervlakte groter dan 30 m2 Indien buiten gebied: Archeologisch onderzoek verplicht bij ingrepen met een oppervlakte groter dan 100 m2
39 catalogusnummer vindplaats	
archeologische vindplaats met aandachtszone van 50m	Indien bebouwde kom: Archeologisch onderzoek verplicht bij ingrepen met een oppervlakte groter dan 30 m2 Indien buiten gebied: Archeologisch onderzoek verplicht bij ingrepen met een oppervlakte groter dan 100 m2
gemeentelijke vindplaatsen en woongronden (waardegebied)	Indien bebouwde kom: Archeologisch onderzoek verplicht bij ingrepen met een oppervlakte groter dan 30 m2 Indien buiten gebied: Archeologisch onderzoek verplicht bij ingrepen met een oppervlakte groter dan 100 m2
onderzoeksmeldingen	
onbekend	niet van toepassing
bureauonderzoek	niet van toepassing
oppervlakte kartering	niet van toepassing
booronderzoek	niet van toepassing
archeologische begeleiding	niet van toepassing
proefsleuvenonderzoek	niet van toepassing
opgraving	niet van toepassing
4064 onderzoeksmeldingsnummer	niet van toepassing
overig	
gemeentegrens	niet van toepassing
water	niet van toepassing
globale ligging waterloop de Elst	niet van toepassing
verstoringen	maatwerk
grens bebouwde kom	niet van toepassing

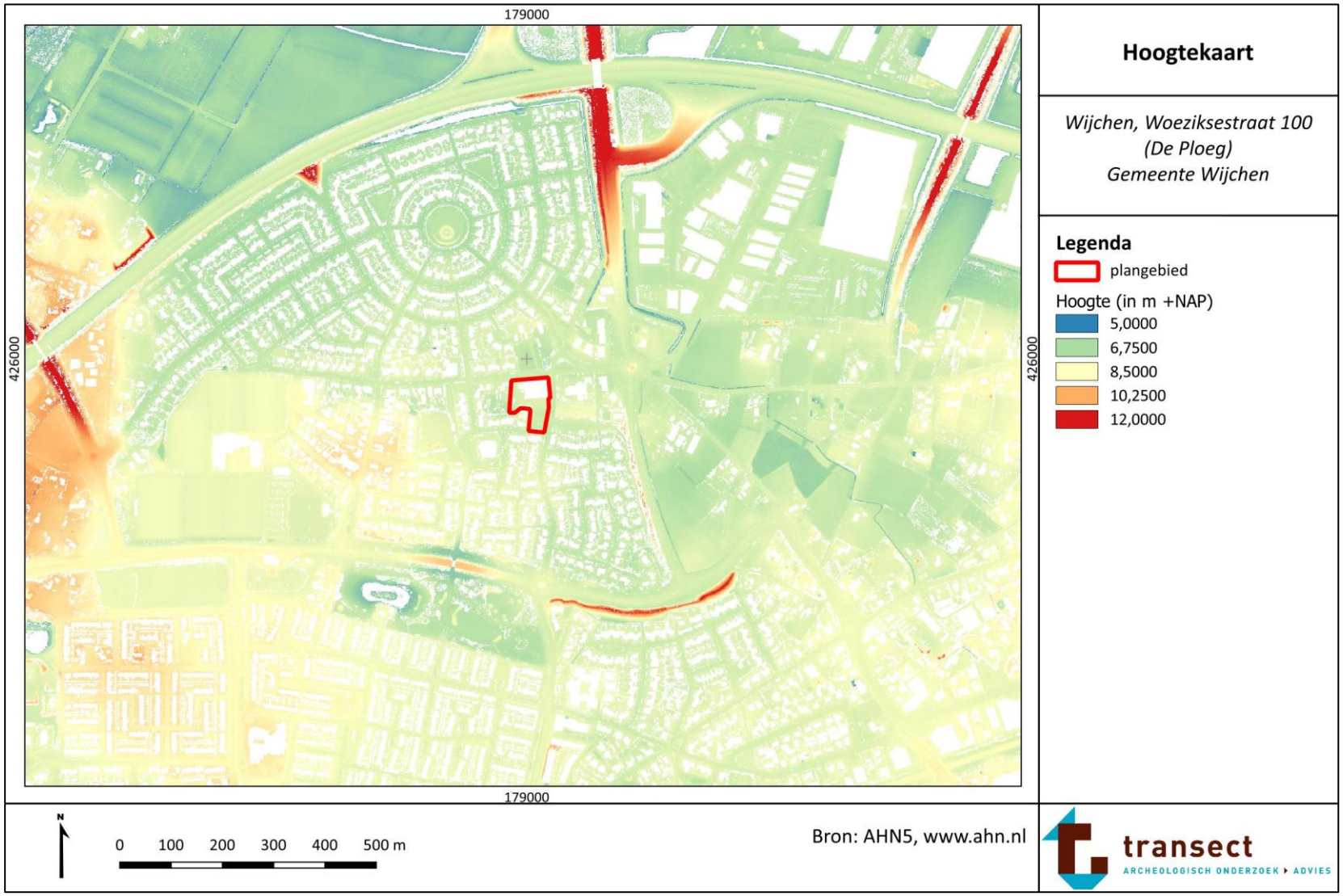
Bron: RAAP (2009)

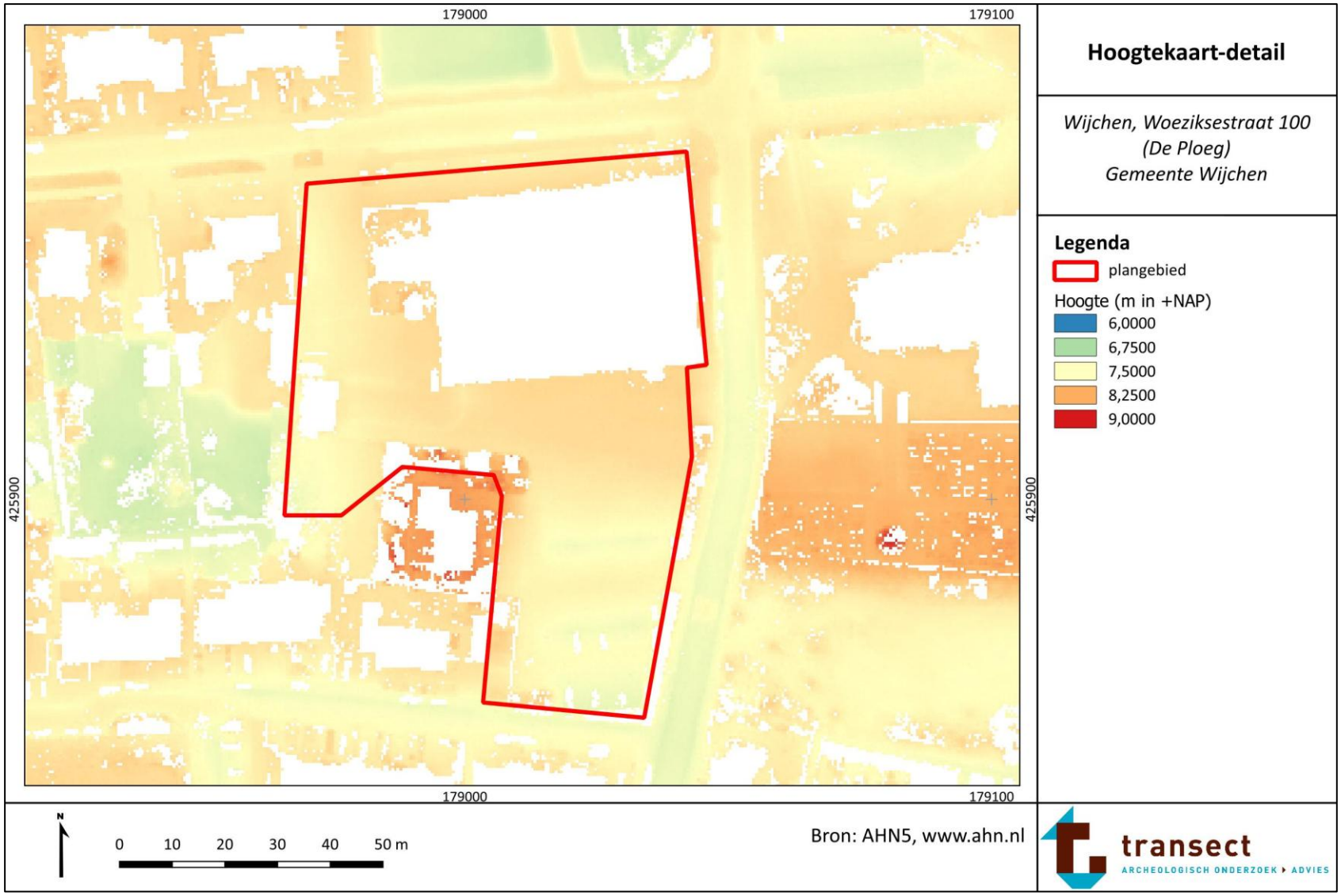
transect
ARCHEOLOGISCH ONDERZOEK ▸ ADVIES

Bijlage 4. Geomorfologie

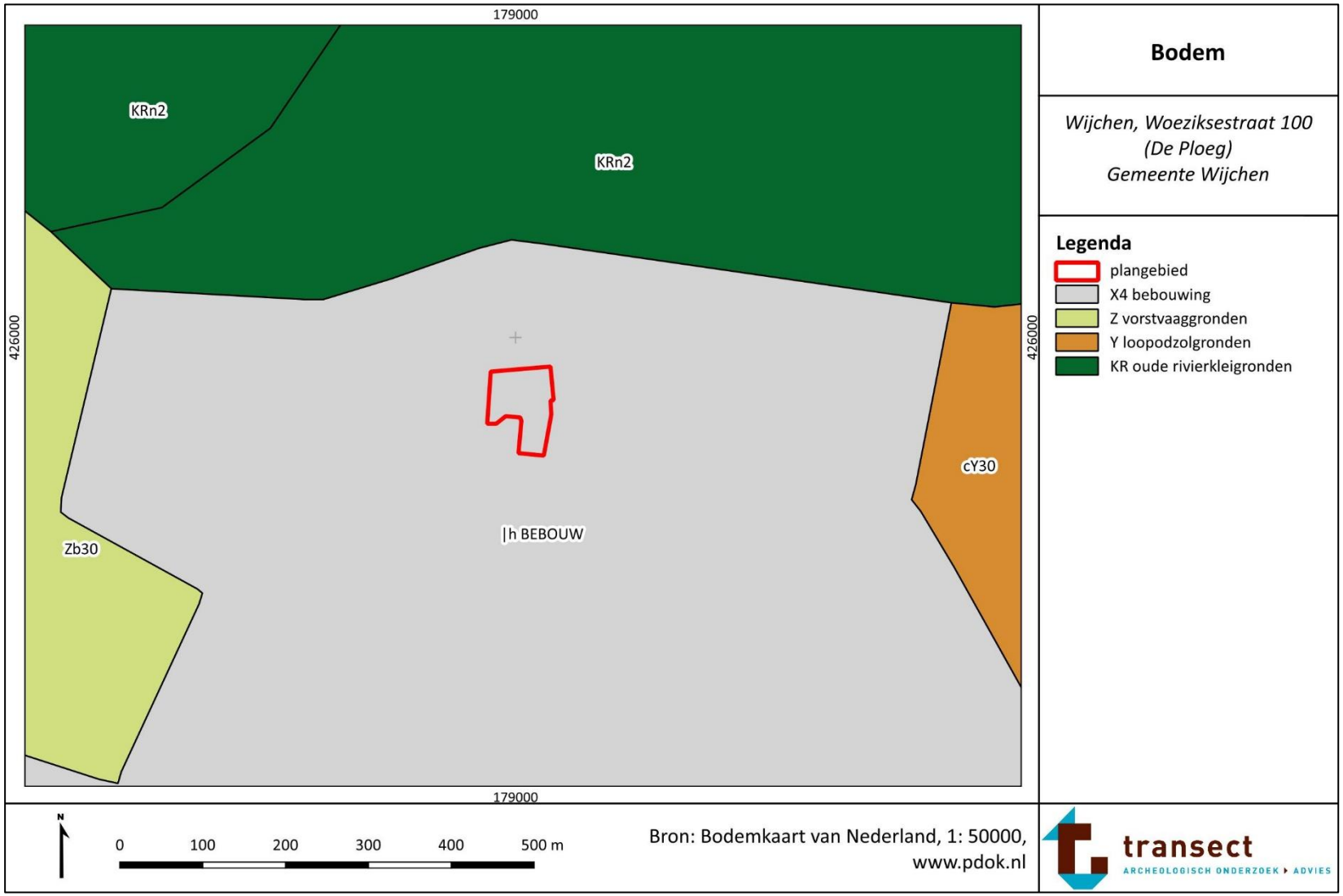

Bijlage 5. Hoogtekaart

179000
179100
425900
425900
179000
179100
Hoogtekaart-detail
Wijchen, Woeziksestraat 100
(De Ploeg)
Gemeente Wijchen
Legenda
plangebied
Hoogte (m in +NAP)
6,0000
6,7500
7,5000
8,2500
9,0000
N
0 10 20 30 40 50 m
Bron: AHN5, www.ahn.nl
transect
ARCHEOLOGISCH ONDERZOEK ▸ ADVIES

Bijlage 6. Bodemkaart

Bijlage 7. Archeologische informatie

